

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka
Chergash Luke

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as "The Purple Bible"

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka

Chergash Luke

CC Attribution NoDerivatives 4.0, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 5/3/2024

Source copyright: CC Attribution 4.0

Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher 4.19.2 (Pro) on 5/6/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Chergash Romani at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Luka	11
------------	----

APPENDIX

Reader's Guide

Glossary

Maps

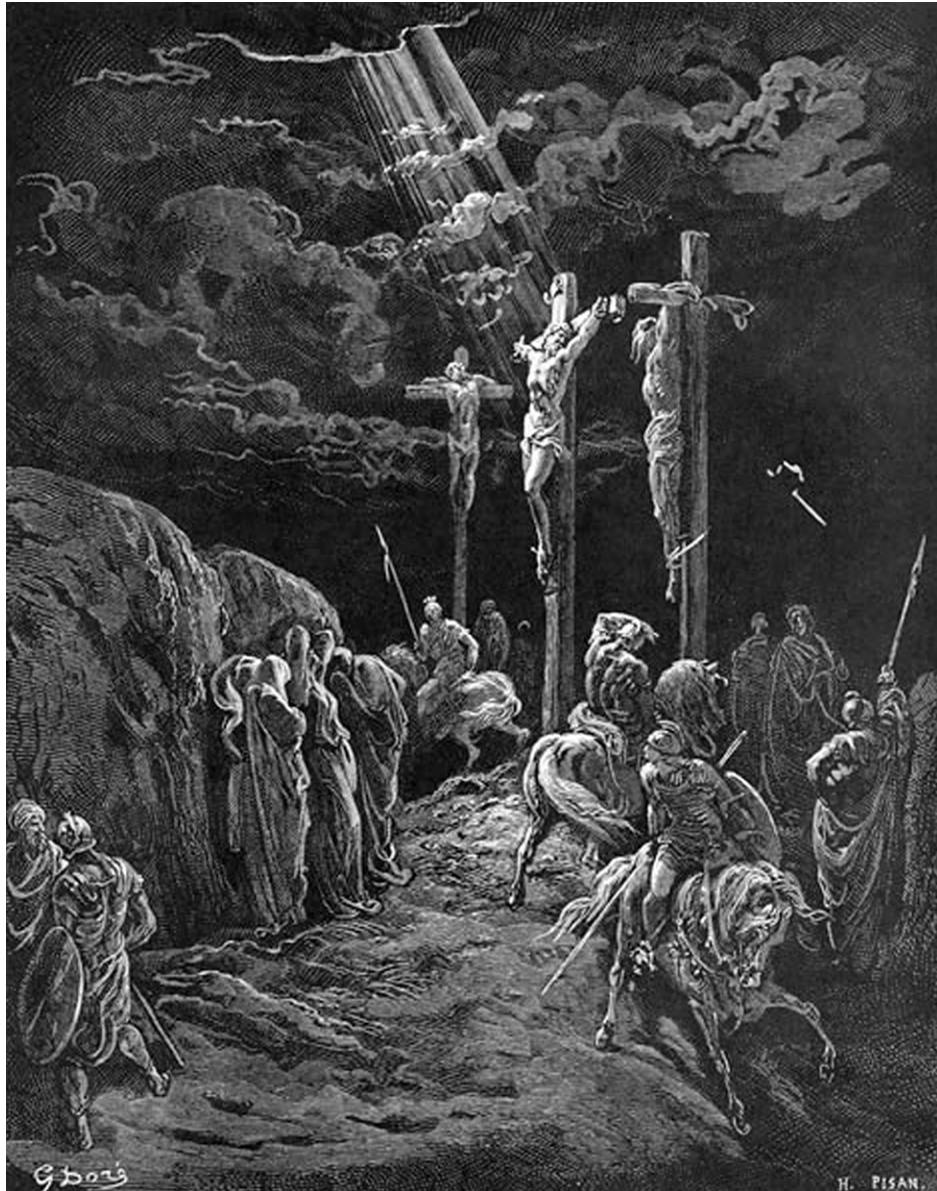
Destiny

Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

A o Isus phenelas: "Jartosar lenđe, Dade Devla, kaj či džanen so ćeren!" Pale godova e vojnikurja ćhudine e kocka thaj gajda podelisardine maškar peste lešće drze.

Luka 23:34

Luka

1 Poštuime Teofile, ramov tuće zbog godova kaj but džene line te ramon okola događajurja save o Del obećisarda majsigo prekal e prorokurja, a save dogodisajle maškar amende. **2** Von godova ramosardine prema okova so majanglal phendine e očevicurja thaj sluge e Alavešće. **3** Zato vi me odlučisardem Teofile, te ramov tuće sa po redo, pošto pomno sa katar o početko istražisardem, **4** gajda aveja sigurno kaj si okova sikavipe savo primisardan pouzdano. **5** Ande vrjama kana vladilas o Judejsko caro o Irod, sas varesavo rašaj savo akhardolas Zaharije andar e Avijasko rašajesko redo. A lešći romnji sas isto andar e Aronosko pleme. Lako alav sas Jelisaveta. **6** A liduj sas pravedne anglo Del, thaj trainas sa po zakono thaj pe okova so sas odredime anglo Gospod, bi manako. **7** A naslen čavra, kaj e Jelisaveta našti ačhelas khamni, a liduj već phurile. **8** Jek đes kana o Zaharija služilas e Devlešće ando Hramo kaj po dužnost avilo o redo kana lešći grupa rašaja trubunas te služin, **9** prema e rašajengo običaj odabirisardine les gajda kaj čhudine e kocka te del ando Svetišće e Gospodesko te kadil. **10** Pale vrjama kana kadilaspe ando Hramo, sa o them sas avri thaj molinaspe. **11** A e Zaharijašće sikadilo o anđeo e Gospodesko savo ačhelas pe desno rig e žrtvenikosko katar savo kadilaspe. **12** Kana dikhla les o Zaharije, zurale darajlo. **13** A o anđeo phendas lešće: "Na dara, Zaharija! Kaj si ašundi ćiri molitva: e romnji ćiri e Jelisaveta bijanela tuće čhave thaj tu dele alav Jovan. **14** Zbog leste aveja bahtalo thaj radosno thaj e buten raduila lesko bijandipe. **15** Kaj avela baro anglo Gospod. Či pijela mol niti pimo savo matarel. Pherdola e Sveto Duhosa još ando đī pire dejako. **16** Vo boldela e but Izraelconen e Gospodešće

lende Devleščé. 17 Džala anglo Gospod sago glasniko pherdo duho thaj sila, sago o proroko Ilija. Pomirila e daden lende čhavenca a e nepokorne umurja boldela gajda te prihvatin o razumnost okolengo save si pravedne. Pripremila e theme pale e vrjama kana o Gospod avela.” 18 A o Zaharija phendas e anđeloščé: “Sar me džanava kaj godova avela čače? Kaj me sem purano thaj e romnji mungri dija ande pire purane brš.” 19 A o anđeo phendas leščé: “Me sem o anđeo Gavriilo, savo ačhav anglo Del te služiv thaj bičhaldo sem te ćerav svato tuva thaj te javiv tuće akaja bahtali nevimata. 20 A akana andar godova kaj či paćajan zanemija thaj naštik ćereja svato džiko đes dok či avel e vrjama pale godova thaj mungre alava či pherdon.” 21 A o them ažućarelas avri e Zaharija thaj začudisajle so gaći zadržisajlo ando svetište e Hramosko. 22 A kana napokon inlijsto, naštik ćerelas svato, nego e znakonenca probisardas te phenel lende so sas ando Hramo thaj von haćardine kaj sas les viđenje ando svetište e Hramosko. 23 Thaj kana završisajle e đesa leščé službaće ando Hramo o Zaharije đelotar ćhere. 24 A posle godola đesa, leščí romnji e Jelisaveta aćili khamni thaj pandž čhon či inkljelas avri andar piro ćher thaj motholas: 25 “O Gospod milostivo dikhlas pe mande kaj fuljardas mandar o ladžavo anglo them.” 26 Kana e Jelisaveta sas khamni šov čhon, o Del bičhaldas e anđele Gavriilo ando cikno galilejsko gav savo akhardolas Nazaret, 27 ke Marija savi sas još čhej thaj sas mangli palo manuš, savo akhardolas Josif, savo sas potomko e carosko Davidosko. 28 Kana o anđeo dijas late andre phendas laće: “Raduisar tut, kaj o Del si pherdo milosti prema tute! O Gospod si tusa.” 29 Pe godola alava e Marija uznemirisajli thaj počnisarda te gndil so značil godova pozdrav. 30 A o anđeo

phendas laće: "Na dara Marija! Kaj o Del iskažisardas tuće piri ljubav." 31 Ake ačheja khamni thaj bijaneja čhave saves deja alav Isus. 32 Vo avela baro thaj akhardola Čhavo e Majbare Devlesko thaj o Gospod Del dela les autoriteto te vladil sago o caro David savo sas lesko prapapo. 33 Vo vladila e Jakovešće plemenova džiko veko thaj lešće carstvošće či avela krajo. (aiōn g165) 34 A e Marija phendas e anđelošće: "Sar godova avela kana sem još čhej?" 35 A o anđeo phendas laće: "O Sveto Duho fuljela pe tute thaj e sila e Majbare Devlešći avela pe tute thaj zasenila tut. Zato vi okova savo bijandola avela sveto thaj akhardola o Čhavo e Devlesko. 36 Ake vi čiri bibi e Jelisaveta, ačhili khamni ande piri purani vrjama thaj avela lat čhavo. Okoja isto manušnji pale savi phenenas kaj naštik avel lat čhavra, već si šov čhon khamni. 37 Kaj, e Devlešće khanči naj nemoguće!" 38 A e Marija phendas lešće: "Ake, sluškinja sem e Gospodešći, neka avel mande pe čire alava." Thaj o anđeo delotar latar. 39 Varesave đesa majposle e Marija siđardas ande gorsko krajo e Judejako. 40 Kana aresli okote dija ande Zaharijasko čher thaj pozdravisajli e Jelisavetava. 41 Kana e Jelisaveta ašunda e Marijako pozdrav, o čhavro huklo ando lako đī, a e Jelisaveta pherdili e Sveto Duhosa. 42 Pale godova e bahtatar čhutas muj e bare glasosa: "Maj blagoslovime san tu, Marijo, katar sa e manušnja thaj blagoslovime o čhavro ande čiro đī. 43 Savi čast si man, te tu e dej mungre Gospodešći aves mande! 44 Kaj ake čim o pozdrav čiro avilo džike mungre kan, e bahtatar o čhavro huklas ande mungro đī. 45 Blago tuće kaj paćajan kaj pherdola okova so phendas tuće o Gospod!" 46 E Marija askal phenda: "Barjarel e duša mungri e Gospode! 47 Thaj raduilpe o duho mungro e Devlešće mungre Spasitelješće. 48 Kaj milostivo dikhla

pe mande pe piri ponizno sluškinja, katar akana sa e manuša akharena man blagoslovime. 49 Kaj o silno Del, savesko si alav sveto, ćerdas mande baro lačhipe. 50 Kaj o Del si milostivo; e milost lešći si katar e čang džike čang okolende save daran lestar. 51 Pire moćno vastesa ćerel silne dela thaj odbacisardas pestar okolen save si barikane ande pire ile. 52 Čhudas tele katar o prestolje e vladaren, a vazdas e poniznonen. 53 E bokhalen čaljarda e lačhipeja, a e barvalen mukla čuće vastenca. 54 Huklo ando pomoć pire slugende e Izraelconende thaj či bistardas te avel milostivo 55 sago kaj obećisardas amare prapaponende, e Avramešće thaj lešće potomkonende dži ko veko.” (aiōn g165)

56 A e Marija ačhili ke Jelisaveta verekaj katar trin čhon thaj askal boldape ćhere. 57 A e Jelisavetaće avili e vrjama te bijanel thaj bijanda čhaves. 58 Kana ašundine laće komšije thaj laći familija kaj o Gospod sas gajda lačo thaj milostivo prema late, raduisajle zajedno lasa. 59 A kana e čhavres sas ohto đes o them ćidape po obred te obrezin e čhavre. Thaj line te den les alav Zaharija, sago kaj bučhol lesko dad. 60 Ali e Jelisaveta phendas: “Na! Lesko alava avela Jovan!” 61 A von phendine laće: “Pa khonik ande ćiri familija či bučhol gajda.” 62 Zato e znakonenca phućline e čhavrešće dades sar vo kamel te del alav e čhavres. 63 O Zaharija manglas e ploćica pe savi šaj te ramol thaj ramosardas: “Jovan si lesko alav.” Thaj savora začudisajle. 64 Thaj odma o Del putardas lesko muj thaj oslobodisardas lešći čhib thaj o Zaharija počnisardas te ćerel svato thaj te slavil e Devle. 65 A e Devlešći dar lija sa lende komšijen po gorsko krajo e judejako thaj ćerelaspe svato pale akala događaja. 66 Thaj savora save ašundine pale akala događaja, gndinas thaj phućenaspe ande peste: “So avela katar akava čhavro?”

Čačes si o vas e Gospodesko pe leste.” 67 O Zaharije, o dad e čhavresko, pherdilo e Sveto Duhosa, thaj prorokuisardas alavenca: 68 “Blagoslovime o Gospod o Del e Izraelosko kaj avilo thaj izbavisarda pire theme! 69 Vazdas amende silno spasitelje andar o potomstvo pire slugasko e Davidesko, 70 sago kaj dumut obećisardas po muj pire svete prorokonengo (aiōn g165) 71 kaj izbavila men katar amare dušmaja thaj andar e vas savorende save mrzin men. 72 Sas milostivo amare pradadende thaj ispunisardas piro sveto savezo, 73 e solah savi dija e Avramešće amare pra dadešće. 74 Izbavisarda men andar amare dušmajende vas, te šaj služisaras lešće bi darako, 75 ando svetost thaj ande pravda angle leste dokle god sam džude. 76 A tu, Jovane čhaveja mungreja, akhardoja proroko e Majbare Devlesko kaj džaja anglo Gospod te lačhares lesko drom. 77 Sikaveja e Devlešće theme sar te pindžaren o spasenje kroz o jartipe lende bezehendar. 78 Zbog e bari milost amare Devlešći, osvanila amende andar e visine e nevi detharin 79 te anel svetlo okolende save train ando tunjariko thaj ande dar katar o smrto thaj te upravisares amare korakurja po drom e mirosko.” 80 A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas ando duho. Kana barjilo, trailas ande pustinja sa dok či započnisardas e javno služba angle Izraelcurja.

2 Ande godoja vrjama kana bijandilo o Jovano, inkljisti e zapoved katar o rimsko caro Avgusto te sa o them savo trailas ando Rimsko carstvo avel ramome ando popis stanovništva. 2 Akava sas o prvo popis kana o Kvirinije vladilas e Sirijava. 3 Savora teljardine te prijavinpe palo popis ande gava kaj sas bijande lende pra papurja. 4 Gajda vi o Josif teljardas andar o gav Nazaret andar e galilejsko regija, ando Vitlejem e judejsko

regija kaj sas o David bijando, kaj o Josif sas potomko e carosko Davidesko 5 te prijavitpe palo popis zajedno pire verenicasa e Marijasa savi sas khamni. 6 Dok sas ando Vitlejem avili laći vrjama te bijanel. 7 Bijandas pire prvo čhaves, pačardale thaj čhutale ande jasle kaj nas than ande gostijonica. 8 Ande godoja isto regija savi sas paše pašo Vitlejem sas e pastirja save incárenas e račáci straža pe pašnjakurja ke pire bakhre. 9 Andar jekhvar o anđeo e Gospodesko ačhilo maškar lende thaj obasjaisarda len e slava e Gospodešći, a von zurale darajle. 10 A o anđeo phendas lenđe: "Na daran! Kaj ake, anav tumenđe e Bahtali nevimata pe bari bah sa e themešće. 11 Kaj ađes bijandilo tumenđe o Spasitelj, savo si o Gospod Hrist ando gav kaj bijandilo o caro David! 12 Ake o znako pe savo pindžarena les: aráčhena e čhavre pačarde sar pašljol ande jasle." 13 Ande data e anđelošće pridružisajli e bari vojska anđelurja thaj slavinas e Devle alavenca: 14 "Slava e Devlešće ande nebeske visine, thaj pe phuv miro e themešće save si pe lešći volja!" 15 Čim e anđelurja boldinepe ando nebo, e pastirja phenenas jek avrešće: "Hajde džas džiko Vitlejem, te dikhas so godova okote dogodisajlo, so phendas amende o Gospod." 16 Sigo aviline ando than o Vitlejem thaj arakhline e Marija, thaj e Josife thaj e čhavres savo pašljol ande jasle. 17 A kana dikhline e čhavres, e pastirja phendine savorende sa so o anđeo phendas lenđe palo čhavro. 18 A savora save ašunenas e pastiren divisajle okolešće so phenenas. 19 A e Marija zapamtisardas sa akala alava thaj stalno gndilas pale lende 20 Pale godova e pastirja boldinepe palpale, hvalinas thaj slavinas e Devle pale sa so dogodisajlo sago kaj vi phendas lenđe o anđeo. 21 A kana avilo o ohtoto đes sar o čhavro bijandilo, trubuine te obrezin e čhavres, thaj dine

les alav Isus, sago kaj phendas o anđeo dok još e Marija či ačhili khamni. **22** Kana navršisajle e đesa katar lengo šilaipe prema e Mojsijesko zakon inđardine e čhavres ando Jerusalem te sikaven les e Gospodešće **23** (sago kaj si ramome ando zakono e Gospodesko: “Svako prvo bijando, a muško čhavo neka posvetilpe e Gospodešće”) **24** thaj den e žrtva (sago kaj phenel e Gospodesko zakon: “duj grlice ili duj terne goluburja”). **25** Ande godoja vrjama trailas ando Jerusalem varesavo manuš alavesa Simeon. Vo sas zurale pravedno thaj pobožno manuš. O Sveto Duho sas pe leste thaj ažučarelas te avel o Mesija te izbavil o Izrael. **26** A o Sveto Duho već objavisardas lešće kaj či merela dok či dičhel e Gospodešće Mesija. **27** Potaknime katar o Sveto Duho avilo ando Hramo baš kana o dad thaj e dej anenas e čhavre e Isuse te izvršin okova so rodelas o Mojsijesko zakon. **28** O Simeon lija e čhavres ande pire vas thaj hvalisarda e Devle alavenca: **29** “Akana, Gospode, šaj me čiro sluga te merav ando miro sago kaj phendan. **30** Kaj e jakha mungre dikhline o spasenje čiro, **31** savo pripremisardan angle sa o them, **32** o svetlo te prosvetlil aver themen pe slava čire themešći e Izraelošći.” **33** E Isusesko dad thaj lešći dej divisajle okolešće so o Simeon phenelas pale leste. **34** O Simeon askal blagoslovisarda len thaj phendas e Isusešće dejaće e Marijaće: “O Del odredisardas pale akava čhavo te e but e manušenđe ando Izrael avel palo propast thaj butenđe palo vaskrsenje. Vo si odredime te avel e Devlesko znako, ali o but o them odbacila les. **35** Akava avela sar te sikadon e gndimata save si garade ande but e ile. A vi tuće korkoraće o mačo hvarela čiro ilo.” **36** A okote sas vi e Devlešći proročica savi akhardolas Ana, e Fanuilovešći čhej, voj sas andar e Asiresko pleme thaj sas

zurale purani. Trailas pire romesa samo efa brš, 37 a pale godova trailas korkoro sar udovica dži ke ohtovardeš thaj štar brš. Voj sas stalno ando Hramo, služilas e Devlešće đeseja thaj e račava, postilas thaj molilaspe. 38 Thaj samo so o Simeon završisardas vi voj avili thaj hvalilas e Devles thaj phenelas palo Isus savorende save ažučarenas te o Del otkupil o Jerusalem. 39 Kana e Isusešći dej thaj lesko dad dine gata so sas po zakono e Gospodesko, boldinepe ande Galileja ando piro gav Nazaret. 40 A o čhavro Jovano barjolas thaj zuravolas thaj pherdolas mudrost, a e milost e Devlešći sas pe leste. 41 E Isusesko dad thaj lešći dej svako brš džanas ando Jerusalem ande đesa kana sas o prazniko Pasha. 42 A kana sas e Isuse dešuduj brš, von aviline Lesa ando Jerusalem te slavin o prazniko. 43 Kana sas gata godola đesa, thaj kana boldenaspe čhere, o čhavro Isus ačhilo ando Jerusalem, a o Josif thaj e čhavrešći dej e Marija či džangline kaj si vo. 44 Nego gndisardine kaj si e društvoja anglal. Kana nakhlo već jek đes phiripe počnisardine te roden les maškar e familija thaj maškar okola kasa džanenas. 45 Sar či arakhlina les boldinepe ando Jerusalem te roden les. 46 Thaj o trito đes arakhlina les ando Hramo sar bešel maškar e sikavne thaj čholas kan lende thaj phučelas len. 47 A savora save ašunenenas les divisajle lešće gođaće thaj lešće odgovorende. 48 Kana dikhlina les začudisajle, a lešći dej phendas lešće: “Čhaveja! Sostar ćerdan amende gadava? Ake me thaj ćiro dad e darasa rodam tut.” 49 A o Isus phendas lende: “Sostar rodine man zar či džangline kaj me trubul te avav ando čher mungre Dadesko?” 50 Ali von či haćardine so o Isus kamlas te phenel lende. 51 Askal boldape lenca ando Nazaret thaj čholas kan lende. A e dej lešći lelas sama pe sa akala događajurja ande

piro ilo. 52 A o Isus napreduilas ande mudrost thaj barjolas ande milost anglo Del thaj anglo them.

3 Sas dešupandžto brš sar vladilas o caro Tiberija e rimske carstvos, o Pontije Pilato vladilas e judejava, o Irod vladilas e galilejava, a lesko phral o Filip vladilas ande Itureja thaj ande Trahonitada, o Lisanije vladilas ande Avilina, 2 o Ana thaj o Kajafa sas e šorvale rašaja, a o Del askal objavisardas piro alav e Jovanošće e Zaharijašće čhavešće ande pustinja. 3 Thaj o Jovano savo bolelas nakhlas e sasti okolina oko e reka e Jordan thaj propovedilas e themešće kaj e manuša trubun te obratinpe e Devlešće te jartol lenđe bezeha thaj te bolenpe. 4 Sago kaj ramol ando Sveto lil e prorokosko Isajjasko: "Vo si o glasno savo čhol muj ande pustinja: 'Pripremin o drom palo Gospod, vorton e staze pale leste! 5 Neka svako dolina pherdol a svako gora neka slegnilpe! Sa e bande droma neka ispravinpe thaj e grbave droma postanina ravne. 6 Thaj svako manuš dičhela o spasenje savo avel katar o Del.'" 7 O Jovano phenelas okolendže save avenas te bolenpe: "Tumen e sapešće čhavra! Koli upozorisarda tumen te našen katar e Devlešći bari holji savi avel? 8 Sikaven tumare trajosa thaj tumare delenca kaj odvoisajle katar o bezeh thaj kaj obratisajle e Devlešće. Na hohaven tumen kaj si tumenđe dosta te phenen: 'Amen sam e Avramešće potomkurja,' kaj phenav tumenđe kaj o Del šaj vi katar akala bara te vazdel čavra e Avramešće." 9 Kaj o tover e Devlešće sudosko več si čhutino po koreno e kaštesko. Svako kaš savo či bijanel lačhe plodurja činelape thaj čhudela pes ande jag. 10 Askal o them phučiales: "So askal te ćeras?" 11 A o Jovano phendas lenđe: "Kas si duj gada neka del jek okole kas naj. Thaj kas si habe neka del okoles kas naj." 12 Aviline vi e

carinikurja te o Jovane bolelen thaj phendine lešće: “Sikamneja, so amen te ćeras?” 13 A o Jovane phendas lenđe: “Na roden majbut porezo nego so odredil tumenđe e vlast.” 14 E vojnukurja isto phučline: “A amen so te ćeras?” A vo phendas lenđe: “Khonikastar na len love pe sila, na optužin khonikas hohamne thaj aven zadovoljno tumare poćinava.” 15 Ande godoja vrjama o them ažućarelas e Mesija thaj savora ande pire ile phućenaspe te naj možda o Jovano Mesija. 16 Zato o Jovano phendas savorenđe: “Me bolava tumen e pajesa, ali avel vareko pale mande ko si majmoćno mandar, kašće me najsem dostojno ni e haravlja pe sandale te putrav. Vo bolela tumen e Sveto Duhosa thaj e jagasa. 17 Vo si spremno te losarel o kućin e đivesko katar e pleva. O điv ćidela thaj spremila ande piri žitnica, a e pleva dela jag e jagasa savi naštik mudardol.” 18 Thaj but kasave opomene o Jovano phendas e themešće thaj navestilas lenđe e Bahtali nevimata. 19 A o Irod o vladari kas o Jovano ukorisarda zato kaj Ilijas e Irodijada savi sas romnji lešće phralešći, thaj pale sa aver bilaćhimata save ćerda, 20 pe sa godova još vi e Jovane ćhuda ande tamnica. 21 Kana o Jovano bolelas sa e themes, bolape vi o Isus. Dok o Isus molisajlo, putajlo o nebo, 22 thaj fuljisto pe leste o Sveto Duho ando telesno obliko sago golubo, thaj andar o nebo ašundilo o glaso savo phendas: “Tu san mungro voljeno Čhavo. Tu san mungri bah!” 23 Kana o Isus zapoćnisardas e javno služba katar o Del, sas les verekaj katar trjanda brš. Inćarelaspe kaj si o Isus ćhavo e Josifsko. O Josif sas e Ilijesko ćhavo, 24 o Ilija sas e Matatesko ćhavo, a o Matat e Levijesko ćhavo, o Levije sas e Melhijesko ćhavo, o Melhi sas e Janajesko ćhavo, o Janaj e Josifsko ćhavo, 25 o Josif sas e Matatesko ćhavo, o Matatija sas e Amosesko ćhavo, o Amos

sas e Naumasko čhavo, o Naum sas e Eslijesko čhavo, o Eslija sas e Nangejesko čhavo, 26 o Nangej sas e Maatesko čhavo, o Maat sas e Matatijesko čhavo, o Matatija sas e Semeinasko čhavo, o Semein sas e Josihesko čhavo, o Josih sas e Jodasko čhavo, 27 o Joda sas e Joananesko čhavo, o Joanan sas e Risasko čhavo, o Risa sas e Zorovavelesko čhavo, o Zorovavel sas e Salatiilesko čhavo, o Salatiil sas e Nirijasko čhavo, 28 o Niri sas e Melhijasko čhavo, o Melhi sas e Adijasko čhavo, o Adi sas e Kosamesko čhavo, o Kosam sas e Elmadamesko čhavo, o Elmadam sas e Iresko čhavo, 29 o Ir sas e Isusesko čhavo, o Isus sas e Eliezeresko čhavo, o Eliezer sas e Jorimesko čhavo, o Jorim sas e Matatesko čhavo, o Matat sas e Levijesko čhavo, 30 o Levije sas e Simeonesko čhavo, o Simeon sas e Judasko čhavo, o Juda sas e Josifesko čhavo, o Josif sas e Jonamesko čhavo, o Jonam sas e Eliakimesko čhavo, 31 o Eliakim sas e Melejasko čhavo, o Meleja sas e Menasko čhavo, o Mena sas e Matatesko čhavo, o Matata sas e Natanesko čhavo, o Natan sas e Davidesko čhavo, 32 o David sas e Jesejesko čhavo, o Jesej sas e Jovidesko čhavo, o Jovid sas e Voozesko čhavo, o Vooz sas e Salmonesko čhavo, o Salmon sas e Naasonesko čhavo, 33 o Naason sas e Aminadavesko čhavo, o Aminadav sas e Adminesko čhavo, o Admin sas e Arnijesko čhavo, o Arni sas e Esromesko čhavo, o Esrom sas e Faresesko čhavo, o Fares sas e Judasko čhavo, 34 o Juda sas e Jakovesko čhavo, o Jakov sas e Isakosko čhavo, o Isak sas e Avraamesko čhavo, o Avram sas e Tarasko čhavo, o Tara sas e Nahoresko čhavo, 35 o Nahor sas e Seruhesko čhavo, o Seruh sas e Ragavesko čhavo, o Ragav sas e Falekesko čhavo, o Falek sas e Everesko čhavo, o Ever sas e Salasko čhavo, 36 o Sala sas e Kainamesko čhavo,

o Kainam sas e Arfaksadesko čhavo, o Arfaksad sas e Simesko čhavo, o Sim sas e Nojesko čhavo, o Noje sas e Lamehesko čhavo, **37** o Lameh sas e Matusalinesko čhavo, o Matusalin sas e Enohesko čhavo, o Enoh sas e Jaretlesko čhavo, o Jaret sas e Malaleilesko čhavo, o Malaleil sas e Kainamesko čhavo, **38** o Kainam sas e Enosesko čhavo, o Enos sas e Sitesko čhavo, o Sit sas e Adamesko čhavo, o Adam sas e Devlesko čhavo.

4 O Isus, pherdo e Sveto Duhosa, boldape katar e reka Jordan thaj o Sveto Duho inđardale ande pustinja, **2** okote o beng iskušilas las štarvardeš đesa thaj khanči či hala pale godoja vrjama, a kana nakhline godola đesa vo bokhajlo. **3** A o beng phendas lešće: “Ako san Čhavo e Devlesko, phen akale barešće te postanil mangro.” **4** A o Isus phendas lešće: “Ando Sveto lil ačhel ramome: ‘Či trail o manuš samo katar o mangro.’” **5** O beng inđarda les pe vuči gora thaj sikadas lešće sa e carstvirja akale themešće ando treno e jakhako. **6** Thaj phendas lešće o beng: “Tuće dava sa akaja vlast thaj e slava lendi, kaj si mande predaimo thaj me šaj te dava len kašće me kamav. **7** Ako peres pe koča angle mande thaj slavis man, sa avela čiro.” **8** A o Isus phendas lešće: “Ando Sveto lil ačhel ramome: ‘De koča samo anglo Gospod čiro Del, thaj jedino les slavisar.’” **9** Thaj o beng inđarda les ando Jerusalem thaj čhuta les po vrho e Hramosko thaj phendas lešće: “Ako san tu Čhavo e Devlesko, čhude tut katar tele **10** kaj ando Sveto lil ramol: ‘Pire anđelende zapovedila pale tute te len sama pe tute’, **11** thaj: ‘von pe vas inđarena tut te či pećes e pungresa ando bar.’” **12** A o Isus phendas lešće: “Ramome si vi akava: ‘Na iskušisar e Gospode čire Devle.’” **13** Thaj kana o beng završisarda te iskušil les, đelotar lestar pale varesoči vrjama. **14** O Isus boldape ando galilejako krajo

pherdo e Sveto Duhošće silava thaj o glaso pale leste buljilo pe sasto godova krajo. 15 Sikavelas pe lende sinagoge, thaj savora šukar mothonas pale leste. 16 Thaj avilo ando gav savo akhardolas Nazaret kaj barilo thaj pe piro običajo ando savato dija ande sinagoga thaj uštilo te čitol. 17 Dine les o lil katar o proroko Isaija, putardas o lil thaj arakhla o than kaj si ramome: 18 "O Duho e Gospodesko si pe mande zato makhlas mungro šoro e uljeja thaj bičhalda man te anav e Bahtali nevimata e čorende, bičhalda man te propovediv e phanglende kaj avena mukline, thaj e korende kaj dičhena, a e mučime kaj avena oslobodime 19 thaj te proglasiv o brš milosti e Gospodesko". 20 Phandada o Lil, dijala ko sluga thaj bešlo te sikavel, a savora save sas ande sinagoga dičhenas pe leste. 21 Thaj počnisarda te phenel lende: "Ađes akava Lil savo ašundine tumare kanenca pherdilo." 22 Savora phenenas sa majšukar pale leste thaj divinaspe e šukar alavende kaj inkljenas andar lesko muj thaj phenenas: "Naj li akava o čhavo e Josifesco?" 23 Askal phendas lende: "Tumen mande bi sumnjako mothona akaja poslovica: 'Doktorina! Sastar korkoro tut!' Čer vi akate ande čiro gav kaj barilan so ašundam kaj čerdan ando Kafarnaum." 24 Askal ačhilo majdur te mothol: "Čačes phenav tumende: 'Nijek proroko či lačhe avilo ande piro gav kaj bajrilo.' 25 A čačes phenav tumende: E but udovice sas ando Izrael ande vrjama kana sas o Ilija proroko, askal o nebo phandadilo pe trin brš thaj šov čhon thaj sas bari bok pe sasti phuv e Izraelošći. 26 Ali niječaće lendar nas bičhaldo o Ilija osim varesave udovicaće ando gav Sarepta, savo sas ando Sidonsko krajo. 27 Thaj but gubavcurja sas ando Izrael pale vrjama kano sas o Jelisej proroko ali ni jek lendar či sastilo nego samo o Neman andar e Sirija." 28

Thaj savora ande sinagoga zurale holjajle kana ašundine akava.

29 Uštile thaj tradine les avri andar o gav thaj inđardine les po vrho e gorako kaj sas sazidome lengo gav te čhuden les opral.

30 Ali vo nakhlo maškar lende thaj đelotar. 31 Thaj avilo ando galilejsko gav savo akhardolas Kafarnaum thaj sikavelas len ando savato. 32 A o but o them čudilaspe lešće sikavipešće kaj lesko svato sas pherdo sile. 33 Ande sinagoga sas varesavo manuš ande savo sas bilačo duho e bendesko, vo čhutas muj zurale glasosa: 34 "So kames amendar, Isuse andar o gav Nazaret? Avilan te uništis men? Džanav ko san: Sveco e Devlesko." 35 A o Isus zapovedisardas lešće: "Phandav čiro muj thaj inklji andar leste!" Askal o bilačo duho harada les angle savorende, inkljisto andar leste thaj ni cara či naudisardas lešće.

36 Savora sas but začudime thaj phenenas jek avrešće: "Sosko si godova svato, te ando autoriteto thaj ande sila zapovedil e bilače duhonende thaj von inkljen!" 37 Thaj o glaso pale leste buljilo pe sa e okolne thana. 38 Kana inkljisto andar e sinagoga, dija ande Simonesko čer. E Simonešće sokra astardas e bari groznica, pa zamolisardine les te sastarel lat. 39 Vo bandilo paše late thaj zapovedisardas e groznicaće te mućela thaj e groznica nestanisardas. Voj odma uštili thaj ačhili te služil len.

40 Kana nakhlas o savatosko đes, sa e nasvalen katar razne nasvalimata, anenas len ko Isus, a vo pe savorende čholas pire vas thaj von sastonas. 41 A vi e bilače duhurja inkljenas andar e but e manuša thaj čhonas muj thaj phenenas: "Tu san Čhavo e Devlesko!" A vo pretilas lende thaj zabranisardas lende te na čeren svato, kaj von džanenas kaj si vo o Hristo. 42 A kana svanosardas o đes, inkljisto thaj đelotar po pusto than. A o them rodelas les. Kana arakhline les avile leste thaj kamline te

ačhaven les te na džaltar lendar. **43** A vo phendas lenđe: “Vi e manušenđe andar e aver gava trubul te anav e Bahtali nevimata pale Devlesko carstvo, kaj zato o Del bičhalda man.” **44** Thaj nastavisarda te propovedil pe judejske sinagoge.

5 Jekhvar kana o Isus ačhelas pe obala ko galilejako jezero, o them spidelaspe pe leste te ašunen o alav e Devlesko. **2** O Isus lija sama e duj čamcurija kaj ačhenas pe obala andar save inklijstine e ribarja thaj halavenas pire mreže. **3** Thaj dija ande jek katar o čamco savo sas e Simonesko thaj zamolisardas les te spiden les cara majdur katar e obala. Bešlo andre thaj počnisardas te sikavel e theme andar o čamco. **4** A kana o Isus ačhilo te ćerel svato e themešće, phendas e Simonešće: “Otplovisar okote kaj si handuk o paj thaj čhude e mreže ćire thaj astar e mačhen.” **5** A o Simon phendas lešće: “Sikavneja! Sasti rjat trudisajlam thaj khanči či astardam, ali ako tu gajda phenes, čhudava e mreže.” **6** Kana ćerdine godova, astardine but mačhe, gaći kaj pharjonas lenđe mreže. **7** Dine znako pire drugarende ando aver čamco te aven te pomožin len. Kana von aviline, pherdine e liduj čamcurija gajda kaj gata potonisardine. **8** A kana dikhlas o Simon Petar, pelo pe pire koča angle Isusešće pungre thaj phendas: “Džatar mandar, Gospode! Me sem bezehalo manuš.” **9** Thaj sas ando čudo o Petar thaj savora save sas lesa zbog e bute e mačhe kaj astardine. **10** A gajda vi o Jakov thaj o Jovano sas ando čudo. Von sas e čhave e Zevedeješće thaj e drugarja e Simonešće. A o Isus phendas e Simonešće: “Na dara! Katar akana e manušen astareja sago e mačhen.” **11** Thaj crdine e čamcurja pe phuv, mukline sa thaj teljardine pale leste. **12** Kana sas o Isus ande jek gav, dijas pe jek manuš savo sas sa ande guba. Dikhla e Isuse thaj pelo angle leste e

mujesa džike phuv, thaj zamolisarda les: "Gospode! Te kames šaj te sastares man katar e guba." 13 Vo čhuta po vas pe leste thaj phendas: "Kamav, av sasto!" Thaj e guba odma peli lestar. 14 A o Isus zapovedisardas lešće: "Na phen khonikašće, nego dža thaj sikav tu e rašaješće thaj prinesisar ćiri žrtva palo ćiro sastipe, sar odredisardas o Mojsije. Godova avela sago dokazo e manušeŋde." 15 A o glaso pale leste još majbut buljolas thaj o but o them ćidelaspe te ašunen les thaj te sastarel len katar lenđe nasvalimata. 16 A vo đelotar ande pustinja te molilpe e Devlešće. 17 Jek đes dok o Isus sikavelas e themes, bešenas lesa e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar save aviline andar sa e galilejske gava, judejske thaj andar o Jerusalem. A e sila e Gospodešći sas e Isuseja te sastarel e nasvalen. 18 Askal aviline varesošće manuša save inđarenas pe nosilje e manušes savo sas lino. Kamline te anen les andre thaj te čhon les anglo Isus. 19 Ali, sar katar o but o them naštik dine lesa andre, linepe po krovo e čheresko thaj kroz o krovo muklinele tele zajedno e nosiljasa maškare anglo Isus. 20 Kana o Isus dikhla lengo paćipe, phendas e line manušešće: "Manušeja, jartompe tuće ćire bezeha." 21 E fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar počnisardine te gndin: "Ko si akava kaj hulil po Del? Ko šaj te jartosarel e bezeha osim o Del?" 22 A o Isus džangla lenđe gndimata thaj phendas lenđe: "Sostar gajda gndin ande tumare ile? 23 So si maj loće te phenelpe: 'Jartime si tuće će bezeha' ili te phenelpe: 'Ušti thaj phir'?" 24 Dokaživa tumenđe kaj man, e Čhaves e Manušešće, si vlast pe phuv te jartosarv e bezeha." Askal phendas e line manušešće: "Tuće phenav: 'Ušti, le ćire nosilje thaj džatar tuće čhere!'" 25 Vo odma uštilo angle lenđe thaj lija pe soste pašljolas thaj đelotar pire čherešće thaj

hvalilas e Devle. 26 Savora sas ando čudo, slavinas e Devle thaj pherde dar phenenas: "Čudurja ađes dikhlam!" 27 Pale godova o Isus inkljisto thaj dikhla e cariniko savo bučholas Levije kaj bešel po than kaj počinelas pe o porezo thaj phendas lešće: "Av pale mande." 28 O Levije mukla sa, uštulo thaj teljarda pale leste. 29 Pale godova o Levije ćerdas lešće ande piro ćher bari gozba. Leja pale sinija bešenas but carinikurja thaj vi aver manuša. 30 Askal e fariseja thaj lenđe sikavne e Mojsiješće zakonestar počnisardine te mrmljan pe leste thaj phendine lešće učenikonenđe: "Sostar han thaj pijen e carinikonenca thaj e bezehalenca?" 31 A o Isus phendas lenđe akaja izreka: "'Či trubun e saste manuša e doktore nego e nasvale'. 32 Gajda vi me či avilem te akharav e pravednikonen, nego e bezehalen te boldenpe katar pire bezeha ko Del." 33 Von askal phendine lešće: "Sostar e Jovanošće učenikurja često postin thaj molinpe, isto gajda vi e farisejenđe učenikurja, a ćire či postin nego han thaj pijen?" 34 A o Isus phendas lenđe: "Tuguin li e svaturja dok si o džamutro lenca? Nisar! 35 Nego avela o đes kana otmina lendar e džamutre thaj askal postina ande godola đesa." 36 O Isus phendas lenđe još jek paramiči ande slike: "Khonik či činel o nevo katar e nevi haljina te suvel pe purani haljina. Ako godova ćerel, e nevi haljina čhindola, a e purane haljinaće či ačhela o katar e nevi haljina. 37 Khonik či čhol e nevi mol ande purani morčhaći trasta, kaj e nevi mol pharavela e trasta thaj e mol čhordola, a e morčhaći trasta propadnila. 38 Nego e nevi mol ande nevi morčhaći trasta trubul te čholpe. 39 Thaj khonik ko pijel e purani mol, či kamel e nevi, kaj phenel e purani mol si majlačhi."

6 Jek savato kana o Isus načhelas maškar e njive, lešće učeníkurja trgonas o điv e vastenca thaj hanas. **2** A varesave katar e fariseja phendine e Isusešće: “Sostar ćeren, okova so po zakono naj muklo te ćerelpe savatone?” **3** A o Isus phendas lenđe: “Sigurno ćitosardine ando Sveto lil so o David ćerdas, kana vo thaj okola save sas lesa bokhajle a nas len so te han. **4** Dijas ande Devlesko ćher thaj lijas e svete mangre save či tromal te hal khonik osim e rašaja, hala thaj dija vi okolende save džanas pale leste.” **5** Thaj phendas lenđe: “Kaj me, o Čhavo e Manušesko, gospodari sem e savatosko.” **6** A jek aver savato, o Isus dija ande sinagoga thaj sikavelas, a kote sas jek manuš e šuće vastesa. **7** E fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar inćarenas e jakha pe leste te dićhen dali sastarela ando savato te došaren les. **8** A vo džanglas e gndimata lenđe thaj phendas e manušešće e šuće vastesa: “Ušti thaj ać maškare.” A vo uštilo thaj aćhilo angle manuša. **9** A o Isus phendas lenđe: Te phućav tumen: “Dali tromalpe savatone te ćerelpe laćhipe ili bilaćhipe, o trajo te spasilpe ili te hasarelpe?” A von samo aćhenas. **10** O Isus dikhlas pe lende savorende thaj phendas e manušešće e šuće vastesa: “Inzar ćo vas.” A vo ćerda gajda thaj o vas lesko sastilo thaj sas sasto sago vi aver. **11** A e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar holjajle thaj ćerdine svato maškar pende so te ćeren e Isuseja. **12** Ande godoja vrjama o Isus đelo pe gora te molilpe. Okote aćhilo sasti rjat thaj molilaspe e Devlešće. **13** Thaj kana avilo o đes, akhardas pire e učeníkonen thaj losarda maškarlende e dešudujen, thaj akharda len apostolurja a lenđe alava sas: **14** O Simon (saves akharenas Petar), thaj o Andrija (e Petresko phral), o Jakov thaj o Jovan, o Filip thaj o Vartolomej, **15** o Matej thaj o Toma, o Jakov (savo

sas čhavo e Alfejevesko) thaj o Simon (savo sas pobunjeniko),
16 o Juda (čhavo e Jakovesko), thaj o Juda (andar o gav Iskariot,
savo izdaisarda les). 17 Pale godova o Isus fuljisto lenca tele
katar e gora thaj ačhilo po ravno than. Okote sas baro brojo
lešće učenikurja thaj o silno them andar o krajo e judejako,
andar o Jerusalimo, andar e tirske thaj andar e sidonske gava
pašo more. 18 Von aviline te ašunen les thaj te sastarel len katar
lende nasvalimata, a avenas vi okola saven mučinas e bilače
duhurja, a o Isus oslobodilas len. 19 Thaj sa o them rodelas te
čhon pire vas pe leste, kaj andar leste inkljelas e sila thaj von sa
sastonas. 20 Vo dikhla pe pire učenikurja thaj phendas: “Blago
tumende save sen čore, kaj si tumaro e Devlesko carstvo. 21
Blago tumende save sen akana bokhale, kaj čaljona. Blago
tumende save akana roven, kaj asana. 22 Blago tumende kana
e manuša mrzana tumen, kana odbacina tumen, kana ladžarena
tumen, thaj kana phenena pale tumende kaj sen bilače, zbog
godova kaj paćan ande mande, ando Čhavo e Manušesko! 23
Radujin tumen ande godola đesa thaj čhelen e bahtatar, kaj bari
si tumari nagrada po nebo! Kaj sa godova bilačhipe isto gajda
amaro them čerelas amare prorokonende ande lendi vrjama. 24
Ali teško tumende save sen akana barvale, kaj već primisardine
e uteha tumari. 25 Teško tumende kaj sen akana čaljarde, kaj
bokhavona. Teško tumende kaj asan akana, kaj rovena thaj
tuguina. 26 Teško tumende kana savora lače mothona pale
tumende, kaj isto gajda amaro them čerelas amare hohamne
prorokonende ande lende vrjama.” 27 “Ali tumende save ašunen
phenav: Volin tumare dušmajen! Čeran lačhipe okolende save
mrzan tumen! 28 Blagoslovin okolen kaj den tumen romaja!
Molin tumen e Devlešće pale okola save vredon tumen. 29 Ako

vareko pećel tut pe jek rig e muješći, bolde lešće vi aver rig. Ako vareko lijas ćiro ogrtaći, deles vi ćiro gad. 30 Ko mandel tutar vareso, de les. A okolestar kaj otmil ćiro, na rode palpale. 31 Thaj askal sar kaman te ćeren e manuša tumenđe, gajda ćeren vi tumen lenđe. 32 Ako volin samo okolen save tumen volin, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale volin samo okolen save len volin. 33 Thaj ako ćeren lačhipe samo okolende kaj tumenđe ćeren lačhipe, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale ćeren gajda. 34 Thaj te den udžile samo okolen katar save ažućaren te bolden tumenđe, sošći avela tumari nagrada? Kaj vi e bezehale den e bezehalen udžile te šaj palem dobin palpale. 35 Volin tumare dušmajen, ćeren lenđe lačhipe, den len udžile thaj na ažućaren khanći te bolden tumenđe. Ako ćeren gajda, avela bari tumari poćin, thaj avena čhave e Majbarešće, kaj si vo lačo čak vi okolende kaj si nezahvalne thaj vi e bilačhende. 36 Aven dakle bare ileja sago kaj si vi tumaro nebesko Dad bare ileja.” 37 Na sudin thaj či sudilape tumenđe. Na osudin thaj či avena osudime. Jartosaren thaj jartolape tumenđe. 38 Den thaj dela pe tumenđe. Čhordola pe tumenđe ande angalja lachi mera, nabime, ćhinosardi thaj preobilno kaj sošće merava merin kasave merava merilape tumenđe. 39 Thaj phendas lenđe akaja paramiči ande slike: “Dali šaj o koro e kore te vodil? Či li perena liduj ande hv? 40 Nijek ućeniko naj majbaro katar piro sikavno. Svako savo si sikado dži ko krajo, avela sago vi o sikavno lesko. 41 Sostar dićhes e kaštešći prušuk ande jak ćire phralešći, kana či haćares o baro kaš ande ćiri jak? 42 Sar šaj phenes ćire phralešće: ‘Phrala, ažućar te inkalav e kaštešći prušuk savi si ande ćiri jak’, kana ni korkoro či haćares o baro kaš ande ćiri jak? Licemernona! Majsigo inkal o baro kaš andar

číri jak thaj majlačhe dícheja e kašteščí prušuk te inkales andar čire phraleščí jak.” 43 Lačo kaš či bijanel bilačhe plodurja, a bilačo kaš či bijanel lačhe plodurja. 44 Kaj svako kaš pe piro plodo pindžarelpe. E smokva thaj e drak či kušenpe katar e kangre. 45 O lačo manuš andar e lači riznica pire ileščí inkalel lačhipe, a o bilačo manuš andar piro bilačo ilo inkalel o bilačhipe, kaj andar o muj inkljel sova si pherdo o ilo. 46 “Sostar akharen man: ‘Gospode! Gospode!’ A naj sen paćivale okolešće so phenav tumenđe? 47 Sikavava tumenđe pe kaste anel svako savo avel mande, ašunel mungre alava thaj si paćavilo mungre alavenđe: 48 Slično si sago o manuš savo agajda ćerdas piro ćher: hanadas handuk thaj čhuta o temelji pe stena. Kana avili e poplava, o paj navalisarda po ćher, ali naštik haradale kaj sas lačhe sagradime. 49 A kova savo ašundas mungre alava a naj paćavilo mungre alavenđe, vo si sago o manuš savo vazdas piro ćher pe phuv bi temeljesko, pe savo navalisarda o paj, odma harada o ćher thaj katar godova ćher sas bari ruševina.”

7 Kana o Isus dija gata sa godola alava anglo them, dija ando gav Kafarnaum. 2 Varesave rimske kapetano sas robo savo sas nasvalo po smrto, a vo sas lešće but drago. 3 A kana o kapetano ašundas palo Isus, bičhaldas lešće e židovske starešinen thaj molisarda les te avel te sastarel lešće slugo. 4 A von aviline ko Isus thaj počnisardine ilestar te molin les alavenca: “Zaslužisarda te ćeres lešće godova, 5 kaj volil amare theme thaj vo vazdas amende e sinagoga.” 6 A o Isus teljarda lenca. Thaj kana sas već paše ko ćher, bičhalda o kapetano pire drugaren leste te phenen lešće: “Gospode! Na truditu, kaj Najsem dostojno te des ande mungro ćher. 7 Zato vi či inćara man dostojno te avav angle tute, nego samo phen alav thaj o sluga mungro sastola. 8

Kaj vi me sem manuš tale vlast thaj si man tale mande vojnukurja. Thaj kana phenav ječešće: 'Dža!', vo džaltar. Thaj kana phenav averešće: 'Av!', vo avel. Thaj kana phenav mungre robošće: 'Ćer godova!' vo ćerel." 9 A kana godova ašundas o Isus, zadivisajlo e kapetanošće thaj boldape ko them savo džalas pale leste thaj phendas: "Phenav tumenđe: kasavo paćipe či arakhlem ke nijek manuš ando Izrael!" 10 A kana okola kaj sas bičhalde katar o kapetano boldinepe ćhere, arakhline e robo kaj si sasto. 11 Pale godova o Isus teljarda ando gav savo akhardolas Nain. Pale leste džans e učenikurja thaj o but o them. 12 Kana avilo paše ke gavesko vudar, baš askal inkalenas e mule, čhave savo sas jedinco pire dejako savi sas udovica. Lava sas o but o them andar o gav. 13 Kana dikhlala o Gospod, sažalisajlo pe late thaj phendas laće: "Na rov!" 14 Pale godova avilo ko mohto, čhuta pire vas pe leste thaj o kola kaj inđarenas o mohto ačhiline. A vo phendas: "Čhaveja, tuće phenav: Ušti!" 15 O mulo vazdape, bešlo thaj počnisarda te ćerel svato. A o Isus dijales lešće dejaće. 16 A savora zadivisajle thaj počnisardine te hvalin e Devle alavenca: "Baro proroko avilo maškar amende!" thaj: "O Del avilo ando pomoć pire themešće!" 17 Thaj godova glaslo pale leste buljilo pe saste judejske krajurja thaj pe sasti okolina. 18 E Jovanošće učenikurja javisardine e Jovanošće so o Isus ćerdas. A vo akhardas pire dujen učenikonen 19 thaj bičhalda len ko Gospod te phučen les: "Dali san tu okova saves o Del obećisardas kaj bičhalela les ili te ažućaras avres?" 20 Kana akala duj manuša aresline leste, phendine: "O Jovano savo bolel bičhalda amen tute te phučas tut: 'Da li san tu okova saves obećisardas o Del kaj trubul te avel, ili te ažućaras avres?'" 21 O Isus baš ande godova časlo sastarelas e buten katar lenđe

muke, razne nasvalimata thaj katar e bilačhe duhurja thaj e bute kore manušenđe boldas o vido. 22 A o Isus phendas lende: "Džan thaj phenen e Jovanošće so upravo dikhline thaj so ašundine: e kore dičhen, e bande phiren, e gubavcurja saston, e kašuče ašunen, e mule bolden pes ando trajo, a e čorende propovedilpe e Bahtali nevimata. 23 Blago okolešće savo či sablaznilpe zbog mande." 24 A Kana e Jovanošće učenikurja đeletar, o Isus počnisardas te mothol e themešće palo Jovano: "So đeline te dičhen ande pustinja? E trska, savja ljuljil e balval? Na! 25 So đeline te dičhen? Manušes savo lija pe peste šukar drze? Na! E manuša save inđaren pe peste e šukar drze thaj train ando raskoš, von si ande carošće dvorurja. 26 So dakle inkljistine te dičhen? E proroko? Ej, me phenav tumende, vo si majbut vi katar o proroko. 27 Kaj o Jovano si okova pale savo o Del phendas ando Sveto lil: 'Ake, me bičhalav angle tute mungre glasnikones thaj vo lačharela o drom angle tute.' 28 Phenav tumende: katar sa e manuša save sas ikada bijande, khonikal naj majbaro katar o Jovano savo bolelas, a okova savo si majcikno ande Devlesko carstvo majbaro si lestar." 29 Kana sa o them thaj vi e carinikurja save sas bolde e Jovanošće boldimasa, ašundine e Isuse sar ćerel svato priznaisardine kaj si e Devlesko sikavipe ispravno. 30 A e fariseja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar, či kamenas te bolel len o Jovano. Von odbisardine so o Del planirisarda pale lende. 31 O Isus phendas: "Kasa te usporediv e manušen katar akaja generacija? Kašće si slične? 32 Lenca si sago čhavrenca save bešen po sokako thaj jek avrešće čhon muj: 'Svirosardam tumende veselo, a tumen či ćheldine, đilabadam tumende tužno, a tumen či rujine!' 33 Gajda avilo o Jovano savo bolelas. Niti halas mangro niti pijelas mol, a

tumen phenen: 'O bilačo duho si ande leste!' 34 Avilem me, o Čhavo e Manušesko. Vi hav vi pijav, a tumen phenen: 'Dik, o manuš halapljivo thaj matarno, drugari e carinikonengo thaj e bezehalengo.' 35 Savora save prihvatin e Develešći mudrost sikaven kaj si voj čači." 36 Varesavo farisejo zamolisarda e Isuse te hal leste. O Isus dija ande farisejsko čher thaj lijas than pale sinija. 37 Kana ake avili varesošći manušnji savi sas bezehali ando gav. Ašunda kaj si o Isus pale sinija ande farisejsko čher, avili thaj andas e alabasterosko čaroro ande savo sas kuč mirisno ulje. 38 Ačhili pale lešće pungre, rovelas thaj e jasvenca thovelas lešće pungre a pire balenca khoselas len. Čumidelas len thaj mačhelas len e mirisne uljeja. 39 Kana godova dikhlas o fariseji savo akharda e Isuse ande piro čher, gndisardas ande peste: "Kana akava avilosas proroko, džanglasas ko si thaj sošći si akaja manušnji, savi diril les, kaj si bezehali." 40 O Isus phendas lešće: "Simone, siman vareso te phenav tuće." A vo phendas: "Phen, sikavneja." 41 O Isus majdur motholas: "Sas varesavo manuš savo delas averenđe udžile love. Gajda sas duj džene save sas lešće udžile. Jek sas lešće udžile pandž šela rupune lovora, a aver pandžvardeš. 42 Sar naštik te boldine e love save sas lešće udžile, vo jartosardas liduj dženenđe o dugo. Savo lendar majbut volila les?" 43 O Simon phendas: "Gndiv kaj okova savešće si majbut jartome." A o Isus phendas lešće: "Lačhe phenes." 44 Gajda boldape ke manušnji thaj phendas e Simonešće: "Dičhes akala manušnja? Dijem ande čiro čher, a tu ni paj či dijan man te thovav mungre pungre, a voj pire jasvenca thoda mungre pungre thaj pire balenca khosla len. 45 Tu či ni čumidan man, a voj, sar dija andre, či ačhili te čumidel mungre pungre. 46 Uljeja mungro šoro či makhlan,

a voj e mirisne kuč uljeja mungre pungre makhlas. 47 Zato, phenav tuće: "Voj sikadas but ljubav kaj si laće jartome e but e bezeha, a maj cara ljubav sikadas okova savo si maj cara svesno kaj si lešće jartome lešće bezeha." 48 A o Isus phendas e manušnjaće: "Jartome si tuće čire bezeha." 49 A kola save sas pale sinija počnisardine te mothon maškar pende: "Ko si akava kaj vi e bezeha jartol?" 50 A vo phendas e manušnjaće: "Zbog čiro pačipe tu san spasime. Dža ando miro!"

8 Pale godova o Isus džalas pe sa e bare thaj cikne gava, propovedilas thaj navestilas e Bahtali nevimata palo o carstvo e Devlesko. Pale leste džanas e dešuduj apostolurja 2 thaj varesave manušnja saven o Isus oslobodisardas katar e bilače duhurja thaj sastarda len katar e nasvalimata: e Marija andar e Magdala, andar savi tradas eфта benga, 3 e Jovana romnji e Huzošći savo sas e Irodosko upravitelj, e Suzana, thaj but aver save pomožinas e Isusešće thaj e dešuduje apostolende pire lovenca thaj okoleja so saslena. 4 Dok još čidelaspe o but o them andar e razne gava, o Isus phendas lende akaja paramiči: 5 "Jek đes inkljisto o sejači te sejol. Dok sijolas, varesavo seme pelo po drom thaj o them uštada les a e čiriknja aviline thaj haline les. 6 Aver seme pelo pe barutni a kana inkljisto odma šučilo kaj nasle dosta vlage. 7 Varesavo seme pelo maškar e kangre thaj e kangre tasadine les sar barjonas zajedno lesa. 8 A varesavo napokon pelo pe lači phuv, niknosarda thaj bijanda šel drom majbut." Phendas godova thaj čhuta muj: "Ašunen kana već situmen kan!" 9 E učenikurja phučline e Isuse so značil godoja paramiči. 10 A vo phendas lende: "Tumende si dino te džanen e tajne e Devlešće carstvošće, a averende si dino samo ande paramiča, kaj ando Sveto lil ačhel ramome: 'vi ako dičhen

či primetin, vi ako čhon kan či haćaren.’ 11 A akava si so značil e paramiči: O seme si sago o alav e Devlesko. 12 Okova seme savo pelo po drom si sago e manuša save ašunen o alav, ali avel o beng thaj inđarel o alav e Devlesko andar lenđe ile te na paćan thaj te či spasinpe. 13 A varesave si sago o seme savo si posadime pe barutni phuv. Kana ašunen e Devlesko alav, odma prihvatin les e bahtasa, ali naj len koreno. Varesavi vrjama paćan, ali kana aven e kušnjje von peren katar o paćipe. 14 A okova seme savo pelo ande kangre si sago e manuša save ašunen o alav, ali još pe lengo drom e trajošće brige tasaven len e barvalipeja thaj akale trajošće nasladenca thaj či anen laćho plodo. 15 Okova seme savo pelo pe laćhi phuv si sago e manuša save ašunen o alav thaj inćarenle ando laćho thaj plemenito ilo thaj ustrain dok či anen plodo.” 16 “Khonikal kana del jag o stenko či čhol les talo čaro niti talo kreveto, nego čhon les po čirako, te dićhen o svetlo okola save den andre. 17 Sa so si garado thaj ćerdo tajno avela sikado javno thaj inkljela po videlo. 18 Len sama sar ašunen, kaj kas si delape lešće, a kas naj lelape lestar vi okova so gndil kaj si les.” 19 Ko Isus aviline lešći dej thaj lešće phral, ali katar o but o them naštik ćerdine lesa svato. 20 Vareko javisarda e Isusešće: “Ćiri dej thaj ćire phral aćhen avri thaj kamen te dićhentu.” 21 O Isus phendas lenđe: “Mungri dej thaj mungre phral si okola save ašunen thaj izvršisaren o alav mungre Devlesko.” 22 Jek đes o Isus phendas pire dešuduj ućenikonende: “Hajde te nakhas pe koja rig e jezerošći.” O Isus thaj lešće ućenikurja dine ando čamco thaj isplovisardine. 23 Dok plovinas, e Isuse lija e lindri. Ande godova muklape e oluja po jezero. E ladica počnisarda te pherelpe e pajesa a von arakhlinepe ande bari briga pale piro trajo. 24 Aviline ko

Isus, džungadine les thaj čhutine muj: "Sikavneja, sikavneja, tasadosa!" Vo džungadilo, thaj zapovedisarda e bavlajaće thaj e talasende thaj e talasurja smirosajle thaj nastanisarda tišina. **25** A o Isus phendas lende: "Kaj tumaro paćipe?" A von ande dar thaj ando čudo phućenas jek avres: "Ko si akava te zapovedil e paješće thaj e bavlajaće, a von te pokorisarenpe lešće?" **26** Askal o Isus thaj lešće ućenikurja otplovisardine pe obala ke gerasinsko krajo, savo si pe koja rig katar o Galilejako jezero. **27** Dok o Isus inkljelas pe obala, avilo angle leste o manuš ande savo sas e bilače duhurja. Već dugo či indarelas e drze pe peste, niti trailas ando čher nego trailas ande limorja. **28** Kana o manuš dikhla e Isuse, čhudape pe koča angle leste thaj ande sasto glaso čhuta muj: "So kames mandar, Isuse, majbare Devlešće čhaveja? Moliv tut na mućisar man!" **29** (Kaj o Isus zapovedisardas e bilače duhošće te inkljel andar godova manuš. Kaj već lungo vrjama o bilačo duho inćarelas les ande piri vlast, Čak vi kana phandenas les ande lancurja thaj ande okurja, o manuš trgotas e lancurja thaj o beng indarelas les ande pustinja.) **30** O Isus pe godova phućla les: "Sar bućhos?" Vo phendas: "Legija", kaj ande leste dine e but bilače demonurja. **31** Thaj zamolisardine e Isuse te na naredil lende te džantar ando bezdan. (Abyssos g12) **32** A okote ande gora sas bari gomila bale save čarjonas. Askal e demonurja zamolisardine e Isuse te mućel len te den ande bale. Thaj vo mukla len. **33** Askal e bilače demonurja inkljistine andar o manuš thaj dine ande bale. Thaj e bale pojurisardine niz o brego ando jezero thaj tasadile. **34** A kana dikhline okola manuša kaj lenas sama pe bale so sas, našline thaj phendine pe gava thaj pe okoline thana so dikhline. **35** A o them inkljisto te dićhel so sas. Avile džiko Isus

thaj dikhline e manuše andar savo inkljistine e bilače demonurja sar bešel džike Isusešće pungre, furjardo ande drze thaj saste gođasa e dar askal dijas pe lende. 36 A okola kaj lenas sama pe bale phendine averenđe, sar o Isus oslobodisardas e manuše ande savo sas e demonurja. 37 Askal e Isuse zamolisarda sa o them andar e gerasinsko krajo te džaltar lendar kaj lijalen e bari dar. O Isus dija ando čamco thaj teljarda palpale ande Galileja. 38 A o manuš andar savo o Isus tradas e bilače demonen, zamolisarda e Isuse te šaj ačhel lesa, ali o Isus phendas lešće: 39 "Bolde tut čhere thaj phen sa so čerda tuće o Del." Vo đelotar thaj razglasisarda pe sasto gav so čerda lešće o Isus. 40 A kana o Isus boldape palpale pe koja rig e jezerošći, maladale o them kaj željno ažučarenas les. 41 Thaj dik, avilo o manuš kasko alav sas Jair, savo sas jek katar e vođe ande sinagoga. Thaj pelo pe pire koča angle Isusešće pungre thaj zamolisarda les te del ande lesko čher 42 kaj sas po meripe lešći jedino čhej savja sas varekaj katar dešuduj brš. Dok o Isus džalal ande Jairesko čher oko leste cícidelaspe sa o them katar sa e riga. 43 A maškar o them sas jek manušnji savi sas nasvali katar o godova kaj dešuduj brš thavdelas o rat latar. Sa so sasla dija pe doktorja thaj khonik naštik te sastarelas lat. 44 Nakhli palal leste thaj astardape e čoškostar katar e Isusešći haljina, thaj o rat odma ačhilo latar. 45 A o Isus phendas: "Ko astardape pale mungri haljina?" Savora počnisardine te braninpe, a o Petar phendas: "Sikavneja, o but o them cícideltut thaj spidelpe, a tu phučes ko astardape pale mande." 46 A o Isus phendas: "Vareko astardape pale mande. Hačardem sar e sila inkljisti andar mande thaj vareko sastilo." 47 Kana e manušnji dikhla kaj či ačhili neprimetno, izdralas e daratar thaj peli pe koča angle

leste thaj angle sasto them phendas sostar astardape pale leste thaj sar odma sastili. **48** A vo phendas laće: “Čhejo, čiro paćipe sastardatu. Dža ando miro!” **49** Dok o Isus još ćerelas svato e manušnjasa, avilo vareko andar e Jairesko ćher ko Jair savo sas vođa ande sinagoga thaj phendas: “Ćiri čhej muli. Na mućisar majbut e sikavne.” **50** Ašunda godova o Isus thaj phendas: “Na dara! Samo paća thaj voj traila!” **51** Kana o Isus areslo ando ćher, či muklas khonikašće te den andre lesa osim o Petre, o Jovane, o Jakov thaj e čhorako dade thaj laće deja. **52** A savora save sas ando ćher rovenas thaj žalinas pale čhori. A o Isus phendas lenđe: “Na roven! Či muli, nego samo sovel!” **53** A von asanas lestar kaj džangline kaj muli. **54** O Isus astarda lat palo vas thaj čhuta muj: “Čhorije, ušti!” **55** Thaj lako duho boldape ande late thaj voj odma uštili, a vo naredisardas te denla te hal. **56** A lako dad thaj laći dej čudisajle, a vo zapovedisarda lenđe te na phenen khonikašće so sas.

9 O Isus akhardas e dešuduj apostolen thaj dijalen moć thaj vlast pe sa e bilače duhurja thaj te sastaren katar e nasvalimata. **2** Bičhaldal len te navestin e Devlesko carstvo thaj te sastaren e nasvalen. **3** Thaj phendas lenđe: “Na te avel tumen tumenca po drom ni rovlji, ni trasta ni so hana, ni love thaj na te avel tumen tumenca po duj haljine!” **4** Kana den ande varesko gav, ačhen ande jek ćher dok či džan ande aver gav. **5** Ande savo gav či primin tumen, inkljen andar godova gav thaj činon o praho katar tumare pungre. Godova avela znako kaj mukline les lešće sudošće.” **6** Thaj e učenikurja teljardine majdur: obilarzinas e gava, navestinas e Bahtali nevimata thaj sastarenas e nasvalen. **7** Kana ašunda o vladiri o Irod so dogodisajlo, sas zbunime, kaj varesave phenenas kaj o Jovano savo bolelas uštilo andar e

mule. **8** Aver phenenas pojavisajlo pe phuv o Ilija, a aver palem phendine: "Uštilo andar e mule varesavo proroko andar e purani vrjama." **9** A o Irod phendas: "Me čhindem e Jovanosko šoro. Ko si askal akava pale kaste gači ašunav?" Thaj rodelas prilika te dičhel e Isuse. **10** Kana e apostolurja boldinepe katar e okolne krajurja, phendine e Isusešće sa so ćerdine. Askal o Isus inđarda len pesa te avel lenca korkoro, paše pašo gav savo akhardol Vitsaida. **11** Ali kana godova ašunda o them, teljarda pale leste. Vo primisarda len thaj phenelas lenđe pale Devlesko carstvo thaj sastardas savoren ko trubuja sastipe. **12** Kana avilo majpaše o krajo e đeseko kasno mismere avile ko Isus majpaše e dešuduj učenikurja thaj phendine e Isusešće: "Akava si pusto krajo, a već si kasno. Muk e theme te džal pe okolne gava thaj e thana te ćinen pešće vareso te han! kaj sam akate ando samotno krajo?" **13** A o Isus phendas lenđe: "Tumen den len te han!" A von phendine, "Najamen majbut katar pandž mangre thaj duj mače, osim te džas te ćinas hamasko pale sa o them." **14** A sas varekaj katar pandž milje muškarcurja (či đinavenas pe e manušnjaja thaj e čavra). O Isus phendas pire učenikonende: "Phenen lenđe te bešen ande skupine po pandžvardeš džene." **15** Thaj savora bešline. **16** A o Isus lijas e pandž mangre thaj e duj mače, dikhlas prema o nebo thaj blagoslovisarda len. Askal phagla o mangro pa dija pire učenikonende te podelin e themešće. **17** Savora haline thaj čaljile. Thaj katar okova so ačhilo e themešće ćidine dešuduj pherde korpe kotora mangre thaj mače. **18** Jekhvar dok o Isus crdape po korkoro than te molilpe, lesa sas samo lešće dešuduj učenikurja. Pale godova phučla len: "So phenel o them, ko sem me?" **19** Von phendine: "Varesave phenen kaj san o Jovano savo bolelas, aver kaj san o

proroko Ilija, a trite palem kaj uštulo andar e mule varesavo katar aver purane prorokurja.” 20 A vo phuĉla len: “A tumen, so tumen phenen, ko sem me?” A o Petar phendas: “Hristo Pomazaniko e Devlesko!” 21 A o Isus zapovedisardas lenĉe te na phenen khonikaŝĉe kaj si vo o Mesija. 22 Thaj phendas: “Me, o Ĉhavo e Manuŝesko, trubul but te trpisarav. E stareŝine, e ŝorvale raŝaja thaj e sikavne e Mojsijeŝĉe zakonestar odbacina man. Mudarena man, a me o trito ĉes uštava andar e mule.” 23 Pale godova o Isus phendas savorenĉe: “Ako vareko kamel te avel mungro sledbeniko, neka odreknipe korkoro pestar, nek svako ĉes lel piro truŝul thaj nek dŝal pale mande. 24 Kaj svako ko kamel te spasil piro trajo, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zbog mande, godova spasila les. 25 Savi korist si e manuŝes, ako zadobil sa o them, a korkoro pes hasarel ili peŝĉe naudil?” 26 Ko ladŝal mandar thaj mungre alavendar, lestar vi me, o Ĉhavo e Manuŝesko, ladŝava kana avava ande slava mungri thaj e slava mungre Dadeŝĉi thaj e svete anĉelendi. 27 “Ĉaĉes phenav tumenĉe: “Varesave save si akate tumendar ĉi merena dok ĉi diĉhena e Devlesko carstvo.”” 28 A kana nakhla varekaj katar ohto ĉes katar godola alava o Isus lijas pesa e Petre, e Jovano thaj e Jakove ande gora te molinpe. 29 Dok molilaspe, lesko muj promenisajlo, a e drze pe leste postanisardine parne thaj sjajne. 30 Ande godova pojavisajle duj manuŝa thaj ĉerenas svato e Isuseja. Sas godova o Mojsija thaj o Ilija. 31 Pojavisajle ande slava thaj ĉerenas lesa svato pale lesko smrto savo trubuja te podnesil ando Jerusalem te pherdol o Lil. 32 E Petre thaj leŝĉe drugaren lija e lindri. Kana dŝungadile, dikhline leŝĉi slava thaj duj manuŝen save aĉhenas lesa. 33 Thaj dok godola duj dŝene dŝanastar lestar, o Petar phendas e Isuseŝĉe: “Sikavneja,

lače kaj sam kate. Te éeras trin senice: jek pale tute, jek palo Mojsije thaj jek palo Ilija.” Či džanelas so phenel. 34 Dok vo još éerelas svato, pojavisajlo o oblako thaj zasinisarda len. Kana o oblako učarda len, Iija len e bari dar. 35 Askal andar o oblako ašundilo o glaso savo phendas: “Akava si mungro Čhavo saves odabirisardem! Leste čhon kan.” 36 Baš kana ašundilo o glaso, o Isus ačhilo korkoro. E učenikurja ačhenas thaj askal još khonikašće khanči či phendine pale okova so dikhline. 37 A kana thejara o đes o Isus thaj lešće učenikurja fuljistine katar e gora, avilo angle leste o but o them. 38 Askal varesosko manuš savo sas maškar o them čhuta muj: “Sikavneja, moliv tut dik mungre čhave, kaj si manđe jedinco. 39 Inčarel les o bilačo duho. Andar jekhvar počnil te čhol muj; čhudel pes thaj e spuma del lešće po muj. Gata nikada či mućel les thaj uništil les. 40 Molisardem čire učenikonen te traden e bilače duho andar leste avri ali von naštik tradine les.” 41 A o Isus phendas lenđe: “O bilače thaj bi paćako manušalen! Kozom semasa tumenca, a tuman či paćan. Phućaman kozom još trpiva tumen! An akaring čire čhave!” 42 Dok o čhavro avelas paše, o bilačo duho harada les pe phuv thaj čhinosarda les. A o Isus zapretisardas e bilače duhošće thaj odma sastarda e čhave thaj dijale lešće dadešće. 43 Savora divisajle okolešće so o Isus éerdas. Thaj dok savora čudinas pe okolešće so éerelas o Isus, o Isus phendas pire učenikonenđe: 44 “Lače zapamtisaren so phenav tumenđe: Me, o Čhavo e Manušesko, avava dino ande vas e manušenđe.” 45 Ali e učenikurja či haćardine so motholas, kaj nas lenđe dino te haćaren, o značenje sas lendar garado, a daranas te phučen les te objasnil lenđe. 46 E učenikurja počnisardine te raspravinpe ko maškar lenđe šaj avilosas majbaro. 47 O Isus

džangla so si ande lenđe ile thaj lija e cikne čhavre, čhutale paše peste 48 thaj phendas lenđe: “Ko god primil akale cikne čhavre zbog mande, man primil. A ko man primil, primil e Devles savo bičhalda man. O Del smatril kaj si majvažno okova savo si majponizno maškar tumende!” 49 Askal o Jovano phenda e Isusešće: “Sikavneja, dikhlam ječe manuše sar ande čiro alav tradel e bilače duhonen. Amen phendam lešće te na čerel godova, kaj či džal pale tute.” 50 A o Isus phendas lešće: “Na branin lešće! Kaj ko naj protiv tumende, pale tumende si!” 51 Kana avili majpaše e vrjama te o Isus boldelpe ando nebo, vo zurale odlučisarda te džan ando Jerusalimo. 52 Thaj bičhalda e glasnikonen angle peste. Von đele thaj dine ande varesosko samarijsko gav te pripremin lešće than kaj račarela. 53 No okote o them či kamlas te primin les kaj sas po drom palo Jerusalem. 54 Kana godova dikhline lešće učenikurja o Jakov thaj o Jovano, phučline les: “Gospode! Kames te amen phenas te fuljel o oganj andar o nebo thaj uništil len?” 55 A o Isus boldape lende thaj phendas lenđe kaj či gndin lače. 56 Thaj đeletar ande aver gav. 57 Dok džanas dromesa, varesosko manuš phendas e Isusešće: “Džava pale tute kaj god tu te džas.” 58 A o Isus phendas lešće: “E lisicen si lenđe jazbine, thaj e čirikljen lenđe gnezdurja, a man e Čhave e Manušešće naj kaj mungro šoro te čhav.” 59 Varesave avrešće phenda o Isus: “Teljar pale mande!” A vo phendas lešće: “Gospode, muk man majsigo te džav te prahov mungre dade.” 60 O Isus phendas lešće: “Muk e mulen te prahon pire mulen, a tu dža thaj navestisar e Devlesko carstvo.” 61 Još vareko phendas: “Me džava pale tute Gospode, ali muk man te džav prvo te jartoman katar mungri familija.” 62 A o Isus phendas

lešće: "Ni jek savo lel o plugo ande pire vas te oril thaj askal dičhel palpale, naj dostojno pale Devlesko carstvo."

10 Pale godova o Gospod odredisardas aver eftavardeš thaj duj učenikonen thaj bičhalda len po dujen angle peste ande svako gav thaj ande svako than kaj kamlas te džal. **2** Majsigo so bičhalda len phendas lenđe: "E žetva si bari, a radnikurja si cara. Molisaren e Gospodare katar e žetva te bičhalel e radnikonen ande piri žetva. **3** Džan! Ake, bičhalav tumen sago e bakhroren maškar e ruva. **4** Na inđaren tumenca ni love, ni trasta, ni so pođina. Dromesa na te hasaren tumari vrjama gajda kaj pozdravina e theme thaj čerena svato lenca. **5** Ande savo god čer den, prvo phenen: 'Miro akale čherešće!' **6** Te avilo okote vareko dostojno palo tumaro miro, tumaro miro ačhela pe leste. A ako naj khonik dostojno tumaro miro boldelape tumende. **7** Kana aven ande varesosko čer, na načhen andar o čer ande aver čer, ačhen pe jek than han thaj pijen sa so inkalen angle tumende. Kaj o radniko zaslužil piri počin." **8** Kana den ande savo gav thaj primin tumen, han so ponudin tumen. **9** Sastaren e nasvalen save si ande godova gav thaj phenen lenđe: Akaleja pašilo tumenđe e Devlesko carstvo! **10** A kana den ande varesavo gav thaj či primin tumen, inkljen pe lešće sokača thaj phenen: **11** Čak vi o praho andar tumaro gav, savo astardape pale amare pungre, khosas amendar sago o znako kaj o Del sudila tumenđe. Ali kava džanen: Pašilo tumenđe e Devlesko carstvo! **12** Phenav tumenđe: Ando đes e sudosko majloće avela e themešće andar e Sodoma nego e themešće andar akava gav. **13** Teško tumenđe manušalen andar o gav Horazin! Teško tumenđe manušalen andar o gav Vitsaida! Kaj te e čudurja save dogodisajle tumende dogodisajle sas ando

rumome gava o Tiro thaj o Sidon, e manuša andar godola gava već dumut obratisajlesas thaj bešlinesas ande hrapavo thaj neudobne drže ando praho sago znako palo pokajanje. **14** Ali e manušenđe andar o gav Tiro thaj andar o Sidon po sudo avela majloće nego tumenđe. **15** Vi tumen manušalen andar o Kafarnaum! Zar džiko nebo avena vazdine? Džiko than kaj si e mule haradona kaj si o tunjariko thaj e jag. **(Hadēs g86)** **16** Pale godova phendas e učenikonenđe: “Ko tumende čhol kan, mande čhol kan. Ko tumen odbacil man odbacil, a ko man odbacil, odbacil okoles savo bičhalda man.” **17** Kana e eftavardeš thaj duj učenikurja boldine pes bahtale phendine: “Gospode, čak vi e bilače duhurja pokorinpes angle amende ande čiro alav!” **18** A o Isus phendas lenđe: “Dikhlem e benđenđe poglavica sar perel sar e munja andar o nebo. **19** Ake dijem tumen vlast te uštaven pe sapa thaj pe škorpijonurja thaj pe sa e sila e dušmaješći thaj khanči či naškodila tumenđe. **20** Ali na raduin tumen kaj e bilače duhurja pokorinpe tumenđe, Ali raduin tumen zbog godova kaj si tumare alava ramome ande Devlesko svitak ando nebo.” **21** Ande godova čas o Isus pherdo bah ando Sveto Duho phendas: “Slaviv tut, Dade, tut savo san Gospodari e nebosko thaj e phuvjako, kaj garadan čiro čačipe katar okola save smatrin pes mudre thaj umne, a objavisardan e ciknenđe. Ej Dade! Gajda tuće sviđosajlo. **22** Mungro Dad sa dija man thaj khonik či džanel ko si o Čhavo, nego samo o Dad; niti ko si o Dad osim o Čhavo thaj okova kašće o Čhavo godova kamel te objavil.” **23** Askal boldape ke učenikurja kana sas korkoro lenca thaj phendas lenđe: “Blago e manušenđe save dičhen okova so tumare jakha dičhen! **24** Phenav tumenđe: But prorokurja thaj e carurja kamline te dičhen man thaj te ašunen

man, ali či dikhline man thaj či ašundine man!" 25 Jekhvar uštilo jek sikavno e Mojsiješće zakonestar te probil e Isuse thaj phučlas: "Sikavneja, so trubul te ćerav te dobiv večno trajo?" (aiōnios g166) 26 A vo phendas lešće: "So ramol ando Mojsijesko zakono? So okote čitosardan?" 27 Askal o manuš phendas "Čumide e Gospode Devle ćire saste ileja, ćire saste dušava, ćire saste snagasa ćire saste godasa, thaj volisar ćire pašutne sago kaj volis korkoro tut!" 28 Pe godova phendas lešće o Isus: "Lačhe phendan. Godova ćer thaj avela tut večno trajo." 29 Ali vo lija te sikavelpe pravedno, thaj phučla e Isuse: "A ko si mungro pašutno?" 30 A o Isus phendas: "Varesosko manuš fuljelas andar o Jerusalim ando gav savo akhardolas Jerihon. Thaj astardine les e razbojnikurja. Von čhudine lestar e drze, mardineles thaj deletar. O manuš ačhilo te pašljol opaš mulo. 31 Slučajno godole dromesa načhelas varesosko židovsko rašaj, dikhlae thaj nakhlo gajda kaj zaobičisarda les. 32 A gajda vi o levito e rašajesko pomoćniko: nakhlo kotar, dikhlae thaj nakhlo paše leste. 33 Varesosko putniko Samarijanco areslo dži leste, dikhla les, thaj sažalisajlo pe leste. 34 Avilo dži leste thaj thoda e rane lešće e uljesa thaj e molasa thaj paćarda len. Thaj čhutale pe piro magarco, inđardale ande gostijonica thaj pobrinisajlo pale leste. 35 Thejara o đes inkalda duj rupune lovora, dija len e gostijoničarešće thaj phendas: 'Le sama pe leste. Ako so majbut potrošil, poćinava tuće kana boldava man.'" 36 Askal o Isus phučla les: "So phenes, savo katar akala ponašisajlo sago pašutno prema okova saves astardine e razbojnikurja?" 37 A vo phendas: "Okova savo pomognisarda lešće." Pe godova o Isus phenda lešće: "Dža thaj vi tu ćer gajda!" 38 Dok o Isus thaj lešće ućenikurja gajda putuinas majdur prema o Jerusalim, dine ande

varesosko gav. Okote sas varesavi manušnji savi akhardolas Marta, primisarda len ande piro čer. **39** A sas lat phen savi akhardolas Marija. Voj bešelas dži ke Gospodešće pungre thaj ašunelas o alav lesko. **40** A e Marta sas but zauzmime godolesa kaj poslužilas. Voj avili leste thaj phendas: "Gospode! Zar či maris kaj mungri phen mukla man korkoro te posluživ? Phen laće te pomožil man." **41** A o Gospod phendas laće: "Marta, Marta! Na ha holji thaj uznemiritu pale but godova, **42** a samo jek si važno. E Marija godova svatisardas thaj godova či lava latar."

11 Jekhvar kana o Isus završisardas e molitvava, avilo dži leste jek katar e učenikurja thaj phendas lešće: "Gospode, sikav men te molimen sago kaj o Jovano savo bolelas sikada pire učenikonen." **2** O Isus phendas lenđe: "Kana molin tumen, phenen: 'Dade amareja ando nebo! Neka avel sveto čiro alav! Neka avel čiro carstvo! **3** Mangro amaro deamen svako đes! **4** Thaj jarto amende amare e bezeha, sago kaj amen jartosaras svakonešće ko sagrešil protiv amende thaj na de te peras ande kušnja!'" **5** Askal o Isus phendas lenđe: "Zamislin te džan ke tumaro drugari ande opaš e rjat thaj phenen lešće: 'Drugarina, deman udžile trin mangre. **6** Kaj avilo mungro drugari katar o drom, a naj man so te čhav angle leste te hal!' **7** A okova andral phenel lešće: 'Na dosadisar mande! O vudar si već phandado, a e čhavrora si manca ando kreveto thaj soven. Naštik uštav te dav tut.' **8** Phenav tumenđe: Ako či ni uštel te deles kaj si lesko drugari, uštela te del les zbog godova kaj lešće drugare naj ladžavo te avel uporno. **9** Isto gajda phenav tumenđe: Manden thaj delape tumenđe! Roden thaj aráčhena! Maren po vudar thaj putrelape tumenđe! **10** Kaj ko god mandel, primil. Ko rodel, aráčhel. Ko marel po vudar, putrelpe lešće. **11** Savo dad maškar

tumende kana o čhavro lesko mandel lestar mačo, del les umesto mačo sap? 12 Ili kana mandel angro, zar dela les škorpijono? 13 Ako tumen, vi ako sen bilače, džanen te den lače darurja tumare čhavrende, kozom majbut tumaro nebesko Dad dela Sveto Duho okolen save manden lestar!" 14 Jekhvar o Isus trada e bilače duho andar o manuš savo sas nemo. Kana inkljisto o bilačo duho, o nemo manuš počnisardas te čerel svato. Thaj o but o them divisajlo. 15 A varesave lendar phendine: "Vo tradel e bilače duhonen e Veelzevulešće silava, savo si e bendengo knezo." 16 A aver iskušisardine e Isuses gajda kaj rodenas lestar varesosko znako andar o nebo kaj o Del bičhalda les. 17 Ali o Isus džangla lende gndimata thaj phendas lende: "Ako e manuša andar isto carstvo borin pes maškar peste von uniština piro carstvo. Vi ako e familijaće članurja borinpes maškar pende, uniština piri familija. 18 Ako si o beng ande peste podelime, sar ačhela lesko carstvo? A tumen phenen kaj me e Veelzevulešće silava tradav e bilače duhonen andar e manuša. 19 Ako me e Veelzevulešće silava tradav e bilače duhonen andar e manuša, kašće silava askal tumare učenikurja traden len? Gajda von korkoro dokažina kaj najsen ando pravo. 20 Ali ako me e Devlešće silava tradav e bilače duhonen, čačes avilo tumende o carstvo e Devlesko." 21 O Isus još phendas: "Džikaj god o zuralo manuš, lače naoružime, arachel piro čer, lesko barvalipe si sigurno. 22 Ali te avel o majzuralo lestar, svladila les thaj otmil lešće sa lesko oružije ande savo uzdilaspe, a o pleno razdelila." 23 Zato ko naj manca protiv mande si. Thaj ko manca či čidel, rspil. 24 Askal o Isus phendas: "Kana o bilačo duho inkljel andar o manuš, lutil pe puste thana thaj rodel pešće than kaj šaj te odmoril pes. A kana či arachel o than, phenel: 'Boldava

man ande mungro čher, ando manuš andar savo inkljistem.' 25
Thaj kana areslo o bilačo duho arakhlas e manuše savo si
sago o čučo čher, šlado thaj lačhardo. 26 Askal džal thaj lel
pesa efa aver duhurja, majgore lestar thaj del andre thaj okote
nastanilpe. Po krajo godole manušešće avela majgore nego
kaj sas lešće po početko." 27 Dok o Isus godova phenelas,
varesošći manušnji kaj sas maškar o but o them čhutas muj:
"Blagoslovime o di čire dejako savo inčardatu thaj e čuča save
pilan!" 28 O Isus phendas: "Još majblagoslovime si okova savo
ašunel o alav e Devlesko thaj ačhel pačivalo!" 29 A vo phenda
laće: "Tumen manušalen save train ande akaja vrjama sen
bilače manuša. Tumen roden znako. Ali aver znako či delape
tumenđe osim e čudurja save o Del čerdas palo Jona. 30 Kaj
okova so sas e Jonasa sas znako e manušenđe save trainas
ando gav savo akhardolas Niniva, ande savo o Del bičhalda
les. Gajda okova so manca dogodilape avela znako kaj man, e
Čhave e Manušešće, o Del bičhaldas akale themešće. 31 Po
des kana avela e Devlesko sudo, e carica savi dumut vladilas
e južno phujava, savi akhardolas Saba, uštela thaj osudila e
manušen save si ačes džude. Kaj dadural avili te ašunel e care
Solomone savo sas zurale mudro, a akate si vareko majbaro
vi katar o Solomon, a tumen či kamen te čhon kan leste! 32
E manuša save majsigo trainas ando gav savo akhardolas
Niniva, ušteta po des kana avela e Devlesko sudo thaj osudina
e manušen save akana train. Kaj von pokaisajle kana o Jona
propovedilas, a ake, akate si vareko majbaro katar o Jona, a
tumen još či pokaisajle!" 33 O Isus majdur sikavelas: "Khonik či
del jag o stenko te čhol les po garado than, niti tale korpa, nego
po čirako te okola kaj den andre dičhen o svetlo. 34 Čiri jak si

stenko čire teloščé. Kana si čiri jak sasti, sasto čiro telo si ando svetlost. Ali, ako si čiri jak nasvali, čiro telo si ande tama. **35** Zato le sama te okova so gndis kaj si ande tute svetlost naj li tama. **36** Ako si sasto čiro telo osvetlime thaj ni cara tama naj ande tute, askal sasto aveja prosvetlime, sago kana o stenko pire svetlosa osvetlil tut.” **37** Kana o Isus dija gata o svato, avilo leste varesavo fariseji thaj akharda les ande piro čher te hal. Vo dija andre thaj lijas than pale sinija. **38** Kana godova dikhlas o farisej, začudisajlo kaj o Isus bešlo pale sinija majsigo nego so thodas pire vas sago kaj trubujas prema e židovengo običaj. **39** A o Gospod phendas leščé: “Tumen e fariseja gadići trudin tumen te thoven tumaro tahtaj thaj o čaro avrjal, a andral sen pherde pohlepe thaj e bilačhipe. **40** Bi godavalen! Naj li o Del okova kaj stvorisardas e manušes thaj pindžarel les andral sago vi avrjal? **41** Zato den okova so si andral andar e tahta thaj andar e čare so handžvale incären samo pale tumende, okolende savende si majpotrebno sago milostinja thaj saste avena čiste andral thaj vi avrjal. **42** Ali teško tumenđe, farisejalen! Kaj den deš posto katar sa e začinurja thaj katar o povrće, a či marin pale pravda e manušendi thaj pale ljubav e Devlešći so si majvažno. Trubun te den deš posto, ali či troman te zanemarin majvažne stvarja andar o zakono. **43** Jao tumenđe farisejalen! Kaj volin te bešen pe prve thana ande sinagoge thaj te e manuša pozdravin tumen pe javne thana. **44** Teško tumenđe farisejalen kaj sen sago e limorja, save naj obeležime, pe save e manuša phirena, a či džanen kaj si okote o limori thaj postain duhovno melale!” **45** Askal varesosko katar e sikavne e Mojsiješčé zakonestar phendas e Isuseščé: “Sikavneja, dok gajda phenes, vi amen vredos.” **46** A o Isus phendas: “Jao vi tumenđe, sikavna e

Mojsiješće zakonestar! Kaj čhon pe manuša o pharipe gajda kaj den len pravilo save naštik te indaren, a tumen korkoro ni e najesa či mrdnon te pomognin lende te indaren godova pharipe. 47 Teško tumende, kaj vazden e prorokonende spomenikurja, a tumare pradada mudardine len. 48 Godolesa kaj či train so e prorokurja sikavenas svedočin kaj odobrin okova so ćerdine tumare pradada: von mudardine len, a tumen spomenikurja vazden lende! 49 Zato vi o Del mudro phendas: 'Bičhalava lende e prorokonen thaj e apostolen. Varesaven lendar mudarena, a varesaven progonina.' 50 Zato tumaro naraštaj smatrilape došalo palo rat kaj sas čhordo e prorokonengo katar o postanko e themesko, 51 katar o rat e prvo prorokosko džiko rat e poslednjo prorokosko, e Aveljesko dži ko rat e Zaharijasko, savo sas mudardo maškar o žrtveniko thaj o svetište. Ej phenav tumende, kaj rodelape o računo katar akaja generacija tumaro naraštaj avela odgovorno pale godova rat savo sas čhordo! 52 Jao tumende, sikavnalen e Mojsiješće zakonestar! Kaj line e ćija katar o džanglipe pale Devlesko carstvo thaj garadine katar e manuša. Korkoro či den andre ando carstvo, a či mućen te den andre okola save kamen te den." 53 Kana o Isus inkljisto okotar, e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e fariseja počnisardine zurale te holjavon pe leste thaj navalisardine pe leste te phućen les but vareso. 54 Von dičhenas te astaren les ande varesavo pogrešno alav sar optužisardinesas les.

12 Askal ćidape majbut milje manuša, gajda kaj jek avrešće uštavenas e pungre. Ali o Isus prvo phendas pire učenikonende: "Len tumen sama kaj o farisejsko licemerje buljol sago o kvasco savo šukljarel sasto humer. 2 Kaj avel e vrjama kana sa so si garado avela arakhado thaj sa so si tajno ašundola angle

savorende. **3** Zato, sa so phendine ande tama ašundola po svetlo thaj sa so phendine varekašće po kan ande sobe, katar e krovurja propovedilape.” **4** O Isus nastavisardas: “Phenav tumenđe mungre drugarende na daran katar okola save šaj te mudaren samo o telo, a pale godova naštik éeren tumenđe khanči. **5** Ali phenava tumenđe kastar trubun te daran: daran katar o Del savo, šaj lel o trajo thaj askal čudel les ando pakao. Lestar daran! (Geenna g1067) **6** Pa či li bićinenpe pandž čiriklja pale samo duj lovora? Pa palem ni jeće lendar o Del či bistrel. **7** A tumenđe si svako bal po šoro đinado. Zato na daran! Kaj sen e Devlešće majvredne nego but e čiriklja!” **8** “Ko akate pe phuv anglo them priznajil kaj pripadil mande, pale leste me o Čhavo e Manušesko phenava, angle anđelurja e Devlešće kaj pripadil mande. **9** Ali okova savo odreknilpe mandar angle manuša akate pe phuv, gajda vi me odreknivaman lestar angle anđelurja e Devlešće. **10** Ali phenav tumenđe ko mothol vareso protiv o Čhavo e Manušesko, jartolape lešće. Ali okolešće ko hulil po Sveto Duho, či jartolape lešće. **11** A kana anena tumen po sudo thaj ande sinagoge, angle poglavarja thaj angle vlast, na vodim briga so phenena te branin tumen! **12** Kaj o Sveto Duho ande godova časo sikavela tumen so te phenen.” **13** Vareko maškar o them phendas lešće: “Sikavneja, phen mungre phralešće te podelil manca so muklas amende amaro dad.” **14** Pe godova o Isus phendas lešće: “Manušėja, ko čhuta man te avav tumaro sudco ili deliv maškar tumende?” **15** Askal phendas savorende: “Len tumen majdur katar svako pohlepa, kaj o čačo trajo či avel katar okova so si tumen.” **16** Askal o Isus phendas lenđe akaja usporedba: “Varesave barvale manušešće e phuv but bijanda **17** thaj ačhilo te gndil ande peste: ‘So te érav? Kaj najman kaj te

čhav sa akava so bijanda mande e phuv.' 18 Thaj phendas:
'Ake so čerava! Haravava mungre žitnice thaj vazdava majbare
thaj okote čhava sa mungro điv thaj mungro lačhipe. 19 Askal
phenava korkoro mande ake situ ande zalihe but lačhipe pale
but e brš kaj aven. Dušo mungrije, akana odmoritu, ha, pi thaj
veselitu!' 20 Ali o Del phendas lešće: 'Bigođavereja! Već arjat
mereja! A sa so čidan, kasko avela?' 21 Gajda avela okoleja kaj
čidel pešće barvalipe, a či čidel o barvalipe savo si vredno ande
Devlešće jakha." 22 Askal o Isus phendas pire učenikonende:
"Zato phenav tumende, na daran pale tumaro trajo so hana,
ni palo telo so lena pe tumende. 23 Kaj o trajo si majvredno
katar o habe, a o telo katar e drze. 24 Dičhen pe gavranurja!
Niti sadin niti čiden, naj len spremište ni žitnice, thaj tumaro
Dad nebesko pravarel len. Kozom sen tumen majvredne nego e
čiriklja! 25 A ko tumendar šaj e brigenca te lundarel piro trajo
samo pale jek đes? 26 Dakle, ako tumen naštik čeren ni okova
so si majcara, sostar askal stalno han holji pale sa aver? 27
Lačhe dičhen e divlje luluđa sar barjon! Či trudinpe niti suven
pešće drze. A phenav tumende kaj ni o caro Solomon ande
sa piro barvalipe či inđarelas pe peste gajda šukar drze sago
akala divlje luluđa. 28 Ako o Del gajda šukar furjarel e poljsko
čar, savi ađes si, a već thejara čhudelpe ando bov te phabon,
kozom majbut šukar furjarela tumen. Tumen cara pačivalen! 29
Zato vi tumen na samo gndisaren pe godova dali situmen dosta
te han thaj te pijen. Na uznemirin tumen zbog godova! 30 Sa
godova roden e manuša save či pindžaren e Devles. Tumaro
nebesko Dad džanel kaj sa godova trubul tumen. 31 Nego roden
e Devlesko carstvo, a sa godova nadodaila pe tumende! 32 Na
dara mungro cikno stado! Kaj si e volja tumare Dadešći te del

tumen o Carstvo. **33** Bićinen okova so situmen thaj e love den e čorende! Gajda ćidena tumende trjaste save ċi phurjon thaj barvalipe savo ċi propadnila, veċno blago savo si ando nebo kaj o ċor ċi avel thaj kaj o moljco ċi halales. **34** Zato, kaj si ċiro barvalipe, okote avela vi ċiro ilo.” **35** O Isus phendas lende vi akava: “Aven spremne te sluċin thaj tumare stenkurja neka phabon. **36** Aven sago okola kaj aċuċaren pire gospodare kana boldelpe andar e svaturja te odma putren lešće ċim aresel thaj marel po vudar, **37** Blago o kole slugonende saven o gospodari, kana avela, araċhel dċungade! Ćaċes phenav tumende, kaj korkoro o gospodari ċhola len pale sinija te bešen thaj ċhola pe peste o keceljko, te posluċil len. **38** O gospodari šaj te boldelpe ande opaš e rjat ili ande zora a blago e slugende saven o gospodari araċhela kaj si još dċungade thaj aċuċaren les. **39** Ali akava dċanen: te o domaċino dċanglasas ande savo ċaso avela o ċor, ċi muklasas te o ċor provalil ande lesko ċher. **40** Vi tumen aven spremne, kaj me, o Ćhavo e Manušesko, avava ando ċaso kana ċi oċekuina man.” **41** Pe godova o Petar phendas: “Gospode, phenes li godoja usporedba samo pale amende ili vi pale savorende?” **42** A o Gospod Isus phendas: “Ko si okova verno thaj razumno upravniko saves o gospodari ċhola te vladil pe lešće sluge thaj te del len habe ande pravo vrjama? **43** Blago godole slugašće saves lesko gospodari, kana avela, araċhel kaj ċerel gajda. **44** Ćaċes, phenav tumende, o gospodari ċhola godole slugone te upravljil lešće saste barvalipeja. **45** Ali ako godova sluga phenel ande piro ilo: ‘Mungro gospodari ċi avela gajda sigo’ thaj aċhel te marel e slugonen thaj e sluškinjen, te hal, te pijel thaj te matol, **46** avela lesko gospodari ande godova đes kana vo ċi oċekuil thaj ando ċaso kana vo ċi ni dċanel, thaj

strogo kaznila les thaj odredila lesko than maškar okola save
či paćan, 47 O sluga savo pindžarel e volja pire gospodarišći,
a khanči či ćerdas te pripravilpe pale vrjama kana boldelape
lesko gospodari, avela strogo kaznime. 48 A okova sluga kaj či
džanglas e gospodarešći volja, a ćerda vareso so zaslužil kazna,
cara avela mardo. A katar okola kašće but dijas lendar majbut vi
rodela. Okolestar kašće si but poverime lestar but vi rodelape.”
49 Askal o Isus phendas: “Me avilem te ćhudav jag e sudošći
pe phuv! Sar volisardemas te već počnisardas te phabol! 50
Ali majsigo trubul te pretrpiv e muke thaj o smrto, zurales si
mande pharo dok godova či avel gata! 51 Gndisaren kaj me
avilem te anav miro pe phuv maškar o them? Nisar. Avilem te
anav razdor. 52 Kaj katar akana e familija rspilape: trin džene
avena pe mungri rig, a aver duj protiv ili duj pe mungri rig, a trin
protiv mande. 53 Boldelape o dad protiv o ćhavo, thaj o ćhavo
protiv o dad, e dej protiv e ćhej, thaj e ćhej protiv e dej, e sokra
protiv e bori thaj e bori protiv e sokra.” 54 A e bute themešće
o Isus phendas: “Kana dićhen kaj o kalo oblako avel katar o
zapad, odma phenen: ‘Dela o bršnd!’ Thaj gajda si. 55 Kana
dićhen kaj phurdel e balval katar e pustinja po jugo, phenen:
‘Avela tati vrjama’, thaj gajda avela. 56 Licemerja! Džanen te
prosudisaren o izgled e nebosko thaj e phuvjako. Sar askal či
pindžaren mungre znakurja save trubuinesas te pindžaren! 57
Tumen korkoro trubuinesas te pindžaren so si ispravno! 58 Sago
vi ako vareko prl tumen zbog o dugo savo či počindine thaj
kamel te indarel tumen po sudo, još e dromesa den sa tumendar
te e nagodbasa rešin tumen lestar, te či inkalel tumen anglo
sudo. O sudco dela tumen ko stražari, a o stražari ćhudela

tumen ande tamnica. **59** Phenav tuće: či inkljeja kotar dok či počines sa so san udžile džiko poslednjo lovoru.”

13 Askal aviline varesave manuša thaj phendine e Isusešće kaj o Pilato savo sas rimsko upravniko dijas naredba te mudarenpe varesave manuša andar e Galileja. Thaj sas mudarde ando jerusalimsko Hramo dok anenas e žrtve. **2** O Isus phendas lenđe: “Dali si godova dokaz kaj godola Galilejcurja save nasradisardine sas majbut bezehale katar aver Galilejcurja? **3** Nisar! Phenav tumenđe: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del! **4** Ili gndin kaj okola dešuohto, pe save haradili e Siloamsko kula thaj mudarda len sas majbut bezehale katar sa e manuša save trainas ando Jerusalem? **5** Nisar! Phenav tumenđe: vi tumen gajda avena duhovno hasarde ako či obratin tumen ko Del.” **6** Askal o Isus phendas lenđe akaja usporedba: “Varesave manuše sas zasadime smokva ande lesko vinograd. Avelas te rodel plodo pe late, ali či arakhla. **7** Zato phendas e vinogradarešće: ‘Ake, već trin brš avav thaj rodav plodo pe akaja smokva thaj či arakhav les. Čhin lat. Sostar te crpil e phuv?’ **8** A o vinogradari phendas lešće: ‘Gospodarina, mukla još akava brš, a me hanavava oko late thaj čhava oko late o štalsko gunoj. **9** Možda ipak pe okova brš bijanel. A ako či bijanel askal čhineja lat.’” **10** Jek savato dok o Isus sikavelas ande jek sinagoga. **11** Okote sas varesavi manušnji savi dešuohto brš sas grbavo thaj naštik uspravilaspe. Ande late sas o bilačo duho savo ćerelas te avel nasvali. **12** Kana o Isus dikhlala, akhardala peste thaj phendas: “Manušnjije, oslobodime san katar ćiro nasvalipe!” **13** Thaj čhuta pire vas pe late, a voj odma uspravisajli thaj počnisarda te slavil e Devle. **14** A okova savo sas vođa ande sinagoga holjajlo kaj o Isus sastardas ando savato, thaj phendas

e themešće: “Šov si đes ando kurko kana trubul te ćerelpe bući! Ande godola đesa aven thaj saston, a na ande savatosko đes!”

15 O Gospod askal phendas lešće: “Licemerja! Vi tumen ćeren bući savatone. Zar či svako tumendar savatone odrešil pire guruve ili magarco katar e jasle thaj inđarel les po paj te napoil les? 16 Naj li vi voj čhej andar e Avraamesko plemeno, savja o Sotona phangla već dešuohto brš, či li trubujasas vi lat o Del te odrešil katar godova nasvalipe savo si laće okurja ande savatosko đes?” 17 Pe godova sa lešće protivnikurja ladžajle, a sa aver raduisajle e šukar delende save o Isus ćerdas. 18 Pale godova o Isus phendas: “Sova si slično e Devlesko carstvo? Sova te usporedisarav les? 19 Slično si e gorušicaće zrnosa savo si zurale cikno, kana o manuš lel les thaj čhude les ande piri bar. Barjol thaj ćerdol ando kaš thaj e čiriklja ćidenpe thaj ćeren gnezdurja ande lešće ranja.” 20 Thaj palem phučla len: “Sova te usporediv e Devlesko carstvo? 21 Vo si sago o kvasco savo lel e manušnji thaj šukljarel les ando but aro, dok sa či vazdelpe.” 22 Gajda o Isus načhelas kroz e gava thaj kroz e varošice, sikavelas thaj putuilas ando Jerusalem. 23 Askal vareko phendas lešće: “Gospode, dali si cara okola kaj spasinpe?” A o Isus phendas lenđe: 24 “O vudar nebosko si usko. Trudin tumen te den andre kroz leste, kaj phenav tumenđe, but rodena te den kroz leste, ali naštik dena. 25 Kana o gospodari e ćheresko zaključil o vudar avela prekasno. Askal ačhena avri marena po vudar thaj phenena: ‘Gospode, putar amenđe!’ Vo phenela tumenđe: ‘Či džanav ko sen, ni katar sen.’ 26 Askal počnina te phenen: ‘Pa amen tusa halam thaj pilam, a tu sikavejas pe amare sokača!’ 27 A vo phenela tumenđe: ‘Či džanav ko sen. Džantar mandar savora save nepravda ćeren!’ 28 okote avela o

roipe thaj o škripice e dandena kaj avena gajda holjarike kana dičhena e Avraame, e Isako, e Jakove thaj sa e prorokonen ande Devlesko carstvo, a tumen avena čhudine avri. **29** Askal avela o but o them katar o istok thaj katar o zapad, katar o severo thaj katar o jugo thaj bešena pale sinija ande Devlesko carstvo. **30** Thaj dik, okola save si akana prve askal avena pe poslednjo than, a okolen save akate smatrin kaj si poslednje avena majbare.” **31** Ande godova časo aviline varesave fariseja thaj phendine e Isusešće: “Inklji thaj džatar akatar, kaj o caro Irod kamel te mudarel tut.” **32** A o Isus phendas lende: “Džan thaj phenen godole lisicaće: ‘Ake, tradav e bilačhe duhonen thaj sastarav ađes thaj thejara, thaj trito đes avava gata.’” **33** Ali ađes, thejara thaj overthara moraš te nastaviv o drom, kaj valda e prorokurja naštik aven mudarde avrijal o Jerusalem. **34** Jerusalime, Jerusalime, savo mudares e prorokonen thaj čhudes e bara džiko smrto pe okola save si e Devlestar bičhalde tuće! Kozom drom lijem te ćidav ćire čhavren, sago e kvočka savi ćidel pire pujen tale pešće phaka, ali tumen či kamline! **35** Ake akana, tumaro ćher avela pusto! Thaj phenav tumenđe, či dičhena man dok či avel o časo kana phenena: ‘Blagoslovime o kova savo avel ando alav e Gospodesko!’”

14 Jek savato avilo o Isus ando ćher ke jek vođa e farisejengo te hal lesa. Okola save sas okote lačhe lenas sama pe leste so ćerela. **2** Kaj pojavisajlo anglo Isus varesavo manuš savo sas nasvalo gajda kaj sas les paj thaj šuljolas lestar. **3** Pe godova o Isus phučla e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e farisejen: “Dali si muklino prema e Mojsijesko zakono te savatone sastarelpe o manuš ili naj?” **4** A von khanči či phendine. Askal o Isus čhuta pire vas po nasvalo manuš, sastardale

thaj phendas lešće kaj šaj džaltar. 5 A o Isus phendas: “Ko tumendar savatone či ćerel bući? Ako varekašće tumendar o čhavro ili o guruv perel ande haing, zar či odma inkalena les?”

6 Pe godova naslen so te phenen. 7 Kana o Isus dikhlas sar okola kaj si akharde pe gozba len pešće prve thana te bešen, phendas lenđe e usporedba: 8 “Kana vareko akharel tut pe svaturja, na beš po prvo than kaj so ako si akhardo vareko ko si majvažno tutar? 9 Te či o domaćino savo akhardas tut thaj vi les phenela tuće: ‘Ušti thaj de o than okole manušešće.’ Askal ladžavoja, ušteja thaj bešeja po paluno than. 10 Nego kana vareko akharel tut dža thaj beš pe paluno than, thaj kana avela okova kaj akharda tut, phenel tuće: ‘Drugarina pripremisardem tuće majlačo than!’ Askal aveja počastime angle sa save si akharde. 11 Kaj, svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime.” 12 A askal o Isus bolda pes ko domaćino thaj phendas lešće: “Kana ćeres habe ili večera, na akhar ćire drugaren, ni ćire phralen, ni ćire familija, ni ćire barvale komšijen, te či vi von možda tut akhardinesas thaj pe akava način boldinesas tuće. 13 Nego kana ćeres gozba akhar e čoren, sakaten, banden, thaj koren. 14 Kaj len naj sova te bolden tuće. Gajda aveja blagoslovime kaj o Del pale godova nagradila tut kana vo vaskrsnila e pravedne manušen andar e mule.” 15 Kana godova ašunda jek katar e manuša pale sinija, phendas e Isusešće: “Blago okolešće savo hala ande Devlesko carstvo!” 16 A o Isus phendas lešće: “Varesosko manuš ćerda bari večera thaj akhardas e but e themes. 17 Kana e večera sas gata, bičaldas e sluga te phenel e gostonende: ‘Sa si gata. Aven!’ 18 A von jek pale avreste phendine kaj naštik te aven. O prvo phendas lešće: ‘Ćindem njiva thaj trubul te džav te

dikhavla. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.' 19 Aver phendas: 'Čindem deš guruva, thaj trubul te džav te isprobiv len dali si lačhe. Moliv tut, jartosar man ke godova manuš.' 20 O trito phendas: 'Upravo ženisajlem thaj zato naštik te avav.' 21 O sluga boldape thaj javisarda godova pire gospodarešće. Askal o gospodari holjajlo thaj phendas e slugašće: 'Inklji brzo pe sokača e gavešće thaj an akaring e čoren, sakaten, koren thaj e banden.' 22 Kana o sluga gajda ćerdas, javisardas e Gospodarešće: 'Gospodarina, ćerdo si so phendan thaj još si than.' 23 O gospodari phendas e slugašće: 'Inklji pe droma avrajli o gav thaj trade len te aven te pherdol mungro čere e themesa. 24 Kaj phenav tumenđe: Ni jek katar okola manuša save sas majsigo akharde či hana ni zalogaj katar e gozba savi ćerdem.'" 25 E Isuseja putuilas o silno them. O Isus boldape thaj phendas lende: 26 "Ako vareko kamel te avel mungro učeniko, moraš te volil man majbut nego pire dade, deja, romnja, čhavren, phralen, phejen, pa majbut vi katar piro trajo. Inače naštik avel mungro učeniko! 27 Ko či lel piro trušul thaj či džal pale mande thaj naj spremno te merel pale mande, naštik avel mungro učeniko! 28 Kaj khonik tumendar, kana kamel te sagradil e kula, či prvo bešel thaj proračunil e troškurja te dičhel dali si les sova te završil. 29 Inače, šaj dogodisajlo sas lešće te uspil samo te čhol o temelji thaj naj les dosta love te završil, a askal savora save godova dikhlinessas mardinessas muj lestar 30 thaj phenena: 'Akava manuš počnisarda te gradil, a naštik završil!' 31 Ili savo caro teljardasas ando rato aver caronenca, a te majsigo či bešel thaj gndil dali šaj pire deš milje vojnikonenca te svladil okoles savo avel pe leste pire biš milje vojnikonenca? 32 Ako procenil kaj naštik te svladil len, bičhalela pire manušen te roden miro

dok si lenđe protivnikurja još dur po drom. **33** Zato khonikal naštik postanil mungro učeniko savo či mučel sa so si les zbog mande.” **34** Askal o Isus još phendas lenđe: “O lon si lačho. Ali ako o lon naj londo, sova askal lonđarelape? **35** O bilondo lon naj lačho ni pale phuv, ni palo gnoište, nego samo te čhudel pes. Ašunen kana več situmen kan!”

15 Oko o Isus cidape e but e carinikurja thaj e bare bezehale manuša te ašunen les sar sikavel. **2** Zato e fariseja thaj sikavne e Mojsiješće zakonestar mrmlijinas: “Družilpe e bezehalenca thaj još čak vi hal lenca!” **3** Pe godova o Isus phendas lenđe akaja usporedba: **4** “Ko tumendar, ako si les šel bakhre thaj hasarel ječhe či mučela okolen injavardeš thaj inja ande divljina, thaj či đelosas te rodel godole ječhe dok či aráčhel les? **5** A kana aráčhel les, pherdo bah čhol les pe dume **6** thaj boldel les čhere thaj čim aresel čhere akharel pire komšijen thaj pire drugaren thaj phenel lenđe: ‘Raduin tumen manca! Arakhlem mungre hasarde bakhres.’ **7** Phenav tumenđe, gajda savora ando nebo avena majbahtale pale jek bezehalo manuš savo obratilpe e Devlešće nego pale injavardeš thaj inja save gndin kaj si pravednikurja thaj kaj či trubun te obratines ko Del.” **8** O Isus phendas lenđe: “Savi godoja manušnji, ako si lat deš rupa thaj jek hasarel, či del jag o stenko, lačhe šlavel o čher thaj rodel dok či aráčhel les? **9** A kana aráčhel les, akharel pire komšinicen thaj pire drugaricen thaj phenel lenđe: ‘Raduin tumen manca! Arakhlem o rup savo hasardem.’ **10** Phenav tumenđe, kaj gajda e Devlešće anđelurja raduinape pele jek bezehalo savo obratilpe.” **11** Thaj o Isus nastavisarda te čerel svato: “Varesave manuše sas duj čhave. **12** O majterno phenda pire dadešće: ‘Dade, deman akana mungro naslestvo savo

pripadil mande.' Taj o dad podelisarda o barvalipe. 13 Kana nakhline varesave đesa o majterno čhavo ćidas sa piro taj otputuisarda ande dur phuv taj okote potrošisarda sa piro barvalipe pire bilače trajosa. 14 Kana potrošisarda sa, dija e bari bok ande godoja phuv, taj nas les so te hal. 15 Askal đelo taj zaposlisajlo sago sluga ke jek manuš ande godoja phuv taj čarjarelas lešće balen. 16 O čhavo sas gajda bokhalo kaj rado halasas vi e ljuske katar e maune save hanas e bale, ali khonikal či delas len lešće. 17 Kana napokon avilo peste, phendas: Ke mungro dad e najamnikonen si habe gaći kaj uvek vi ačhel, a me akate merav bokhatar! 18 Uštava, teljarava ke mungro dad taj phenava lešće: 'Dade, sagrešisardem protiv tute taj protiv o Del ando nebo! 19 Najsem majbut dostojno te akharama ćire čhavesa. Primima sago ječe katar ćire najamnikurja.' 20 Uštalo taj teljarda ke piro dad. Dok sas još dur katar piro čher, lesko dad dikhla les dok sas još po drom taj sažalisajlo pe leste taj prastajas angle leste, dijales mrtiko taj čumida les. 21 A o čhavo phendas lešće: 'Dade, sagrešisardem protiv tute taj protiv o Del! Najsem majbut dostojno te akharama ćire čhavesa.' 22 A o dad phenda e slugende: 'Brzo inkalen e majšukar haljina taj den pe leste! Čhon lešće e angrušći po naj taj e sandale pe lešće pungre! 23 Anen e majthule guruve taj denle čhurjasa, pa te pogostime taj te veselime. 24 Kaj, akava mungro čhavo sas mulo taj akana boldape ando tražo, hasardo sas taj akana arakhadilo!' Taj počnisardine te veselinpe. 25 Pale godoja vrjama lesko majpurano čhavo ćerelas bući ande njive. A kana boldape taj sas već paše, andar o čher ašundolas e muzika taj o ćhelipe. 26 Pa akhardas ječe slugo te phućel so si godova. 27 A o sluga phendas: 'Boldape ćiro phral taj ćiro

dad dija čhurjasa e thule guruve te proslavil kaj lesko čhavo boldape džudo thaj sasto.' 28 O majpurano phral holjajlo thaj či kamla te del andre. Askal o dad inkljisto thaj počnisarda te molil les te del andre. 29 A vo phendas pire dadešće: 'Me ake gaći brš služiv sago robo tuće thaj nikada či obisardem te ćerav so phendan mande, a tu nikada ni jarco či dijan man te proveselima mungre drugarenca. 30 A kana avilo kava ćiro čhavo savo e kurvenca haljarda sa ćiro barvalipe, tu dijan lešće čhurjasa majthule guruve.' 31 Pe godova o dad lesko phendas lešće: 'Čhaveja, tu san uvek manca thaj sa mungro vi ćiro si. 32 Ali trubul te radujimen thaj veselimen kaj akava ćiro phral sas mulo thaj akana bolda pes ando trajo, hasardo thaj arakhadilo!'"

16 O Isus askal phenda pire učenikonende e usporedba: "Sas varesavo barvalo manuš saves sas upravitelj saves e manuša prnas kaj rspil o barvalipe pire gospodaresko. 2 O barvalo manuš akharda pire upravitelje thaj phendas lešće: 'So godova ašunav pale tute? Sikav mande o račun o kaj ramosardan sar vodijas e briga pale mungro barvalipe zato kaj majbut naštik aves mungro upravitelj!' 3 Pe godova o baro sluga phendas ande peste: 'So te ćerav kana mungro gospodari či del više te ćerav bući pale leste? Te džav te hanavav najman snaga. Te prosiv? Ladžavo si mande. 4 Džanav so ćerava! Thaj kana gajda ćerava e manuša lače primina man ande pire čhera, kana majbut či avava e gospodaresko upravitelj.' 5 Askal akhardas ječe po ječe katar o okola save sas udžile lešće gospodarešće. Thaj phučla e prvo manuše savo sas udžile: 'Kozom san udžile mungre gospodarešće?' 6 'Šel bačve maslinsko zetino', phendas o kova savo sas udžile. A o baro sluga phendas lešće: 'Le ćiro račun o beš thaj odma ramosar pandžvardeš.'

7 Pale godova phendas e aver manušešće: 'A tu, kozom san tu udžile?' 'Šel mere điv.' Phendas vi lešće: 'Le čiro računo thaj ramosar pe ohtovardeš.' 8 Thaj o gospodari pohvalisarda e bilače upravitelje kaj sas snalažljivo. Kaj e manuša akale themešće majsnažljivo postupin prema okola save si lenđe slične, nego e manuša katar o svetlost. (aiōn g165) 9 A me phenav tumenđe, steknin tumenđe drugaren gajda kaj ispravno koristin akale themesko barvalipe thaj kana o barvalipe majbut či avela korisno o Del primila tumen ande večne stanurja ando nebo. (aiōnios g166) 10 Ako šaj pačas e manušešće ande cikne buća, askal šaj pačas lešće vi ande bare buća thaj ako naštik pačas e manušešće ande cikne buća askal naštik pačas lešće ni ande bare buća. 11 Ako naj senas pačivale ande e themesko barvalipe, sar o Del poverila tumenđe duhovno barvalipe te upravin lesa? 12 Thaj ako ande averesko barvalipe naj senas pačivale, sar o Del dela tumen tumaro? 13 Ni jek sluga naštik robuil duje gospodarenđe ande isto vrjama. Kaj ječe mrzala, a averes volila; ili ječešće avela pačivalo a avres prezirila. Naštik služin e Devlešće thaj e barvalipešće ande isto vrjama." 14 Sa gadava ašundine e fariseja save sas pohlepne pale love thaj marenas muj katar o Isus. 15 A o Isus phendas lenđe: "Tumen čeren tumen kaj sen pravedne anglo them, ali džanel o Del tumare ile. Kaj so e manuša smatrin vredno, e Devlešće grjacolpe." 16 Askal o Isus phenda lenđe: "E Mojsijesko zakono thaj e knjige save ramosardine e purane prorokurja važinas sa dok či avilo o Jovano savo bolelas, a katar askal navestilaspe e Bahtali nevimata palo carstvo e Devlesko. Thaj katar askal nagovorisarar savoren te den ande Devlesko carstvo. 17 Ali godova či značil kaj e Mojsijesko zakon majbut či vredil kaj

majloće nestanila o nebo thaj e phuv, nego te propadnil jek tačkica andar o zakono. **18** Sago kaj ramol ando zakon: svako ko rastavilpe katar piri romnji thaj lel avrja, ćerel preljub; thaj ko oženilpe e romnjasa savi si rastanime, preljub ćerel.” **19** Askal o Isus nastavisarda: “Sas varesosko barvalo manuš, savo lelas pe peste majšukar thaj majkuć drze, trailas svako đes raikane thaj veselilaspe. **20** A angle lesko vudar pašljolas varesavo čoro manuš savo sas sa ande čirurja. Lesko alav sas Lazar, **21** thaj čeznilas samo te čaljol e prušukenca save perenas katar e barvalešći sinija. Dok gajda pašljolas avenas e džučhela thaj čarnas e čirurja pe leste. **22** A kana mulo o čoro, e anđelurja inđardine les ande Avramešće angalja. Pale godova mulo vi o barvalo manuš, thaj prahosardine les. **23** A lešći duša đeli po than kaj si e mule, thaj dok sas ande bare muke vazda pire jakha thaj dadural dikhlas e Lazare ande Avramešće angalja. (Hadēs g86) **24** Thaj čhutas muj: ‘Dade Avraame, smiluitu mande thaj bičhal e Lazare te umočil piro naj ando paj thaj šudrjarel mungri čhib kaj zurales mučiman ande akava plameno.’ **25** Pe godova phendas o Avram: ‘Detut godi, čhaveja, kaj tu pale ćiro trajo primisardan ćiro lačhipe, a gajda vi o Lazar piro bilačhipe. Akana vo akate tešilpe, a tu mučistu. **26** Osim godova, maškar amende thaj tumende si bari provalija thaj vi okola save kamlinesas naštik načnen okotar akaring, niti akatar okoring.’ **27** Pe godova o barvalo manuš phendas: ‘Moliv tut askal, dade, bičhal e Lazare ando ćer mungre dadesko. **28** Kaj siman pandž phral pa neka džal thaj upozoril len te na vi von aven akaring ande kava than e mukengo.’ **29** A o Avram phendas lešće: ‘Opomini len o Mojsija thaj e prorokurja ande prire zapisurja. Neka čiton thaj čhon kan lende.’ **30** A vo phendas: ‘O na, dade Avraame! Nego te avilo

lende vareko andar e mule, obratinape.' 31 A vo phendas lešće: 'Ako či ašunen e Mojsija thaj e prorokonen, či paćana sa vi te uštel thaj avel lenđe vareko andar e mule.'"

17 O Isus phendas pire učenikonenđe: "O iskušenje moraš te avel, ali teško e manušešće kroz savo avel o iskušenje. 2 Kasave manušešće avilosas majlačhe te phanden lešće mlinsko bar oko e kor, thaj te čhuden les ando more, nego te crdel po bezeh ječe katar akala manuša saven si cara paćipe. 3 Upozoriv tumen! Ako ćiro phral savo si verniko pogrešil, ukori les thaj jartosar lešće ako pokajilpe. 4 Pa ako vi efa drom po đes sagrešil protiv tute thaj efa drom po đes avel thaj phenel tuće: 'Jartosar mande. Pogrešisardem!', jartosar lešće." 5 E apostolurja phendine e Gospodešće: "Trubul amen majbut paćipe. Phen amende sar te dobis!" 6 O Gospod phendas lenđe: "Te avel tumen paćipe gajda cikno sago kaj si e gorušicako zrno, phendinesas akale dudošće: 'Inkaltu e korenosa thaj presaditut ando more!', thaj vo presadisajlosas. 7 Ko tumendar phenela pire slugašće savo oril ili lel sama pe stoka, kana boldela pes andar o polje thaj del ando čher: 'Av brzo thaj beš pale sinija?' 8 Či umesto godova phenena lešće gajda: 'Ćer mande večera! Čhov e kecelja pe tute thaj služisar man dok hav thaj pijav, pale godova tu haja thaj pijeja?' 9 E slugašće pale godova či zahvalilpe kaj vo samo ćerel piri bući. 10 Gajda vi tumen: kana sen poslušne e Devlešće, phenen: 'Sluge sam save či zaslužin pohvala! Ćerdam samo so samas udžile te ćeras!'" 11 Gajda dok putuilas majdur prema o Jerusalem, o Isus načelas maškar e Samarijaći thaj e Galilejaći regija. 12 Kana delas ande varesosko gav, angle leste avile deš gubavcurja. Ačhiline cara majdur 13 thaj počnisardine te čhon muj: "Isuse, Sikavneja, smiluisar tut amende!" 14 Kana o Isus

dikhla len, phendas lenđe: “Džan thaj sikaven tumen e rašajenđe te dičhen tumen thaj phenen dali sen saste!” Thaj dok džanas dromesa sastile katar e guba. 15 Jek lendar dikhla kaj sastilo, boldape thaj slavisarda e Devle andar sasto glas. 16 Čhudape pe kočã angle Isusešće pungre thaj zahvalisarda lešće. A sas godova varesavo manuš andar e Samarija. 17 O Isus phučla: “Či li sastile deš džene? Kaj si okolainja? 18 Dali nijek lendar či boldape te del slava e Devlešće osim akava tuđinco?” 19 Askal phenda e manušešće savo sastilo: “Ušti thaj džã. Čiro paćipe ande mande spasisarda tut!” 20 E fariseja phučline e Isuse: “Kana avela e Devlesko carstvo?” A vo phenda lenđe: “E Devlesko carstvo či avela e znakonenca save e manuša šaj promatrin gajda te šaj dičhel pes. 21 Naštik phenelape: ‘Aketalo akate!’, ili: ‘Eketalo okote!’ Ake e Devlesko carstvo si maškar tumende!” 22 Pale godova phendas e učenikonenđe: “Avela e vrjama kana kamena te dičhen jek katar e đesa kana me, o Čhavo e Manušesko, vladiva sago o caro, ali či dičhena godova đes. 23 Askal phenena tumenđe: ‘Eketalo okote, aketalo akate!’ Ali na džan thaj na prasten inća! 24 Kaj sago e munja kaj sevil pe jek krajo e nebosko thaj rasvetlil sa džike aver krajo, gajda avela vi manca, e Manušesće Čhavesa, ando mungro đes. 25 Ali majsigo trubuv but te pretrpiv thaj akava naraštaj trubula te odbacil man. 26 Thaj sago kaj sas ande Nojašći vrjama gajda avela vi ando đes kana avava me o Čhavo e Manušesko. 27 E manuša hanas, pijenas, ženinaspe thaj udainaspe dži ko đes dok o Noje či dijas ando baro brodo, thaj avilo o potop thaj uništisardas sa so nas ando baro brodo. 28 Askal avela sago kaj sas dumut kana trailas o Lot: Kana e manuša ando gav savo akhardolas Sodoma, hanas thaj pijenas, ćinenas thaj bićinenas,

sadinas thaj gradinas, **29** sa dži ke detharin kana o Lot inkljisto andar o gav Sodoma, a askal andar o nebo zapljuštisarda e jag thaj o sumpor thaj uništisardas sa okolen save ačhiline ando gav. **30** Isto gajda iznenada avela ando đes kana boldava man me o Čhavo e Manušesko. **31** Gajda ande okova đes, ko avela po krovo, a lešće stvarja si ando čher, neka na fuljel te lel len. Thaj ko si ande njive, neka či boldel pes palpale te lel vareso pesa. **32** Den tumen godi sar muli e Lotošći romnji! **33** Kaj ko lela sama pe piro trajo te arače les, hasarela les; a ko hasarel piro trajo zadobila les palo večnost. **34** Phenav tumenđe, ande koja rjat kana me boldava man avena duj džene ande jek kreveto. Jek lelape, aver mućelape. **35** Duj manušnja zajedno meljina o điv; jek lelape, a aver mućelape. **36** Duj džene avena ando polje; jek avela lino, a aver ačhela.” **37** Pe godova e učenikurja phučline les: “A kaj godova Gospode?” A o Isus phenda lenđe: “Avela očito sago vi akaja poslovica: ‘kaj čiden pes e lešinarja okote kaj si o mulo telo.’”

18 Askal o Isus phenda e učenikonenđe e usporedba te sikavel len sar uvek trubun te molinpe thaj sar nikada či trubun te odustanin. **2** Thaj phendas: “Ande jek gav sas jek sudija savo či daralas e Devlestar a e themestar či ladžalas. **3** A ande godova gav sas vi jek udovica savi stalno avelas leste thaj molilas les: ‘Deman pravda angle mungro protivniko.’ **4** O sudija varesavi vrjama či marilas pale godova, ali napokon phenda: ‘Vi ako či darav katar o Del thaj či mariv pale manuša, **5** ali dava pravda akale udovica, kaj, ako či dav lat pravda, dosadila mande dok či dobil piro pravo, kaj stalno dosadil man!’” **6** Askal phendas o Gospod Isus: “Dičhen sar ispravno postupisarda o nepravdedno sudija. **7** Kaj o Del strpljivo čhola kan ke lenđe molitve thaj

pobrinila pe te dobin pravda okola save pripadin lešće thaj vapin lešće o đes thaj e rjat. 8 Phenav tumenđe kaj brzo dela len pravda. Ali kana me, o Čhavo e Manušesko, boldava man pe phuv, dali arakhava kasavo paćipe?” 9 Askal o Isus phendas još akaja usporedba varesavenđe save sas uverime ande piri vlastito pravednost, a averen prezirisarenas: 10 “Duj manuša đele ando Hramo te molinpe. Jek sas fariseji a aver cariniko. 11 O fariseji ačhelas thaj molilaspe pale peste: ‘Devla, nais tuće kaj najsem sago aver manuša, grabežljivo, nepravedno, preljubniko, ili sago akava cariniko. 12 Me postiv duvar ando kurko; dav deš posto katar sa so si man.’ 13 A o cariniko, ačhelas majdur, thaj či usudilaspe ni pe jakha te vazdel prema o nebo, nego pećelaspe ando koliin te sikavel piri tuga thaj phenelas: ‘Devla av milostivo mande bezehalešće!’ 14 Phenav tumenđe: vo boldape čhere pravedno anglo Del, a na o fariseji! Kaj svako ko korkoro pes uzvisil, avela ponizime, a ko korkoro pes ponizil, avela uzvisime.” 15 A e Isusešće anenas vi e cikne čhavren te čhol pire vas pe lende te blagoslovil len, a kana godova dikhline e učenikurja braninas lende. 16 A o Isus akharda len thaj phendas: “Mućen e čhavren te aven mande thaj na branin lende, kaj kasavenđe pripadil e Devlesko carstvo.” 17 “Čačes, phenav tumenđe, savo či primil e Devlesko carstvo sago cikno čhavro, či dela ande leste.” 18 Varesavo židovsko vođa phučlas e Isuse: “Lače sikavneja, so trubul te ćerav te dobiv o večno trajo?” (aiōnios g166) 19 A o Isus phendas lešće: “Sostar man akhares lačejeja? Khonikal naj lačo, nego li samo o jedino Del. 20 A e zapovedi andar o Mojsijesko zakon džanes: ‘Na ćer preljub’, ‘Na mudar’, ‘Na čor’, ‘Na svedočisar hohamne’, ‘Poštuisar ćire dades thaj ćire deja.’” 21 A vo phendas: “Sa gadava ćerav katar mungro

ternipe.” 22 Kana godova ašunda o Isus, phendas lešće: “Još jek ačhilo tut: sa so si tut bićin thaj podelisar e čorende thaj avela tu barvalipe ando nebo. A askal av thaj džā pale mande.” 23 Kana vo godova ašundas, ražalostisajlo kaj sas zurale barvalo thaj či kamlas te bićinel sa so sasle. 24 O Isus dikhla pe leste thaj phendas: “Sar si phare e barvalešće te del ande Devlesko carstvo! 25 Maj loće si e kamilaće te načhel kroz e suvjaće kan nego o barvalo te del ande Devlesko carstvo.” 26 Okola save godova ašundine, phendine: “Pa ko askal šaj spasilpe?” 27 A o Isus phendas: “So si nemoguće e manušenđe, moguće si e Devlešće.” 28 Askal o Petar phendas: “Ake, amen muklam sa amaro thaj teljardam pale tute te sledis tut.” 29 A o Isus phendas lenđe: “Čačas, phenav tumenđe, naj godova savo muklasas piro čher, ili pire romnja, ili pire phralen, ili pire dade thaj pire deja, ili pire čhavren zbog e Devlesko carstvo, 30 a te či več pe akava them primila majbut nego so muklas, a pe okova them savo avel vi večno trajō.” (aiōn g165, aiōnios g166) 31 O Isus ćidas oko peste e dešuduj apostolen thaj phendas lenđe: “Ake das ando Jerusalim, a okote dogodilape sa so e prorokurja ramosardine ando Sveto lil, pale mande e Čhave e manušešće. 32 Von predaina man ande vas e nevernikonenđe, save marena muj mandar, ladžarena man, vređona man, 33 bićuina man thaj mudarena man, ali me o trito đes uštava andar e mule.” 34 A e ućenikurja khańći katar godova so o Isus phendas či haćardine. O znaćenje godole alavengo sas lendar garado thaj naštik haćardine so o Isus phenelas lenđe. 35 A kana o Isus avilo paše džiko gav o Jerihon, varesavo koro manuš bešelās po drom thaj prosilas. 36 A kana o koro manuš ašunda kaj načhel okotar o but o them, phućlas so si godova. 37 Phendine lešće:

“Načhel o Isus andar o Nazaret.” **38** A vo pe godova čhutas muj: “Isuse e Davidešće Čhaveja, smiluitu tut mande!” **39** A okola kaj džanas anglal o Isus ačhavenas e kore manuše te na čhol muj, ali vo još majzurale čholas muj: “E Davidešće Čhaveja, smiluitu mande!” **40** Kana o Isus ašunda les ačhilo thaj phendas te anen les leste. Kana e kore manuše andine majpaše o Isus phučla les: **41** “So kames te čerav tuće?” A vo phendas: “Gospode, te šaj dikhav.” **42** A o Isus phendas lešće: “Akana šaj te dičhes! Čiro paćipe sastarda tut.” **43** E kore manušešće jakha odma putajle thaj počnisarda te dičhel, uputisajlo dromesa palo Isus thaj počnisarda te slavil e Devles. A sa o them savo godova dikhla dija slava e Devlešće.

19 O Isus dijas ando Jerihon. Dok načhelas kroz o gav, **2** angle leste avilo o manuš savo akhardolas Zakej. Vo sas glavno cariniko thaj sas zurale barvalo. **3** Probilas te dičhel e Isuse, ali sas zurale cikno manuš thaj naštik dikhlas les katar o but o them savo sas oko leste. **4** Vo zato prastaja anglal, thaj lijape opre pe smokva paše savi o Isus trubujas te načhel te šaj dičhel les. **5** Kana o Isus areslo pe godova than, dikhlas opre thaj phendas lešće: “Zakej, brzo fulji tele! Ađes trubul te avav gosto ande čiro čher.” **6** O Zakej brzo fuljisto tele katar e smokva thaj pherdo bah ugostisarda les ande piro čher. **7** A sa save godova dikhline počnisardine te mrmljan: “Đelo ando čher e bezehalesko!” **8** A o Zakej ačhilo thaj phendas e Gospodešće: “Gospode ake, opaš mungro barvalipe dava e čorende! Thaj ako varekas hohadem, boldav štar drom majbut.” **9** Pe godova o Isus phendas lešće: “Ađes ande akava čher avilo o spasenje kaj si vi akava manuš e Avraamesko čhavo! **10** Me o Čhavo e Manušesko avilem te rodav thaj te spasiv okova so si hasardo!” **11** O but o them sa

godova ašunelas, a o Isus phendas lenđe još jek usporedba zato kaj sas o Isus paše pašo Jerusalem thaj gndinas kaj odma pojavilape e Devlesko carstvo. **12** Thaj phendas: "Sas varesavo ugledno manuš savo trubuja te oputuil ande dur phuv te okote okrunin les sago caros, a askal te boldelpe. **13** Zato akhardas pire deš slugonen, dija len svakones po opaš kila rup so sas štar čhonendi počin thaj phendas lenđe: 'Trguin akale rupesa dok či boldav man.' **14** A e manuša andar lešći phuv mrzanas les thaj bičhaldine pale leste e poslaniko te phenen e majbare carošće: 'Či kamas te akava caruisarel pe amende.' **15** Kana vo primisarda piro carstvo thaj boldape palpale, naredisarda te anen lešće okolen slugen savende dijas o rup te ašunel kozom zaradisardine. **16** O prvo sluga avilo thaj phendas: 'Gospodarina, o iznos savo dijan man ćerdem te avel deš drom majbut.' **17** Phendas lešće: 'But lače! Lačo san sluga, zato kaj sanas verno ande cikno, dava tut te vladis pe deš gava!' **18** Aver sluga avilo thaj phendas: 'Gospodarina o iznos savo dijan man ćerdem te avel pandž drom majbut.' **19** Phenda lešće: 'Lače! Vladi pe pandž gava!' **20** A o trito sluga avilo bi zaradako thaj phendas: 'Gospodarina, ale tuće ćiro rup, savo dijan man. Arakhavas les garado ando dikloro. **21** Daravas tutar kaj san strogo manuš. Les so či uložisardan, thaj žanjis so či sadisardan.' **22** Phendas lešće: 'Pe ćire alava aveja osudime, bilačo slugona! Džanglan kaj sem strogo manuš, kaj lav so či uložisardem thaj kaj ćidav kaj či sadisardem? **23** Sostar askal či uložisardan mungre love ande banka? Gajda barem dobisardemas e kamatenca.' **24** Pe godova o caro phendas kolende save sas kote ćidine: 'Len lestar o rup thaj den okolešće saves si deš.' **25** Phendine lešće: 'Ali gospodarina, pa les već si deš kile rup!' **26** O caro phenda

lende: 'Phenav tumende: Okoles kas si, delape lešće još majbut, a okoles save naj, lelape lestar vi okova cara so siles. 27 A mungre dušmajen okolen save či kamline man te me avav caro, anen len akaring thaj mudaren len angle mande.'" 28 Nakon so phendas lende godova, o Isus teljarda majdur karingal o Jerusalim. 29 Kana avilo paše džike gava e Vitfaga thaj e Vitanija save sas pe Maslinsko gora, bičhalda anglal pire duj učenikonen 30 thaj phendas lende: "Džan ando gav savo si angle tumende. Čim den ande leste, arachena phangle terne magarco saves još khonik či jašisarda. Putren les thaj anen les. 31 Ako vareko phučel tumen: 'Sostar putren e magare?' Gajda phenen: 'Trubun e Gospodešće', thaj odma mučena len." 32 Von đele thaj arakhline e magarco sago kaj o Isus phenda lende 33 Thaj dok e učenikurja putrenas e magare, e magaresko gospodari phendas lende: "Sostar putren e magare?" 34 A von phendine: "Trubul e Gospodešće." 35 Andine e magare ko Isus thaj čhutine pire haljine po magarco thaj o Isus bešlo pe leste. 36 Thaj dok O Isus gajda džalas po magarco, e manuša buljarenas pire ogrtačurja po drom angle leste te sikaven lešće čast. 37 A kana već avilo paše te fuljel katar e Maslinsko gora, e but e manuša save džanas pale leste počnisardine pe sa o glaso te zahvalin e Devlešće pale sa e čudurja save dikhline. 38 Phenenas: "Blagoslovime o Caro, savo avel ando alav e Gospodesko! Miro po nebo thaj slava e Devlešće ande visine!" 39 Pe godova varesave fariseja save sas maškar o them phenenas e Isusešće: "Sikamneja, phen čire učenikonende te na phenen godova." 40 O Isus phendas: "Phenav tumende, ako von ačhen, e bara slavina!" 41 Kana o Isus avilo paše džiko Jerusalim thaj dikhla o gav, o Isus rujas pale manuša andar leste. 42 Thaj phendas:

“Sar volisardemas te ađes arakhlinesas o drom e miroško! Ali akana si kasno, thaj o miro si garado tumendar. **43** Avena e đesa kana o dušmano zauzmila ćire zidurja, okolina tut thaj ćićidena tu katar sa e riga. **44** O Jerusalime, sravnina tut e phuvjasa thaj vi ćire ćhavren ande tute. Ći aćhela tutar ni bar pe bareste kaj Ći pindžardan e vrjama kana o Del avilo te spasil tut.” **45** Kana o Isus dijias ando Hramo, počnisarda te tradel andar leste e trgovcen. **46** Thaj phenda lenđe: “Ando Sveto lil ramol: ‘Mungro Hramo trubul te avel o ćher pale molitva’, a tumen pretvorisardine les ande razbojnićko pećina!” **47** Pale godova o Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar zajedno e gavešće šorvalenca gndinas sar te mudaren les, **48** ali Ći arakhline o naćin sar te ćeren godova kaj o them pažljivo ćholas kan ke lesko sikavipe.

20 Jek đes dok o Isus sikavelas e theme ando Hramo thaj navestilas e Bahtali nevimata, aviline leste e šorvale rašaja, e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj vi aver e židovske starešine **2** thaj phućline les: “Phen amende ko dija tut vlast te ćeres godova? Ko ovlasitisarda tut pale godova?” **3** A o Isus phendas: “Vi me tumen vareso phućava: Phenen mande **4** Dali o Del phenda e Jovanošće te bolel e manušen, ili e manuša phendine lešće te ćerel godova?” **5** A von počnisardine te raspravin pes maškar peste: “Te phendam katar o Del, phenela amende sostar askal Ći paćaine lešće? **6** A te phendam katar o manuš, sa o them ćhudelape barenca pe amende dok Ći mudaren men. Kaj o them paćal kaj sas o Jovano proroko.” **7** Zato phendine e Isusešće kaj Ći džanen kastar avilo e Jovanesko autoriteto te bolel. **8** A o Isus phendas lenđe: “Askal ni me tumende Ći phenava katar man vlast!” **9** Pale godova o Isus phendas e

themešće akaja usporedba: "Varesavo manuš zasadisardas o vinograd thaj iznajmisarda les e vinogradarende. A askal otputuisarda pe lungo vrjama. 10 Kana avili e vrjama pale berba, bičhaldas pire slugo ke vinogradarja te kušen lesko deo savo bijandas e drak. Ali e vinogradarja mardine les thaj bičhaldine les palpale čuče vastenca. 11 Pe godova vo bičhalda lende aver slugo. Ali von vi godole mardine, mardine muj lestar thaj bičhaldine le palpale čuče vastenca. 12 Bičhaldas lende vi e trito. A von vi les izranisardine thaj tradine les. 13 Pe godova o gospodari e vinogradesko phendas: 'So te ćerav? Bičhalava lende mungre voljeno čhaves. Les valda poštuina kaj si mungro čhavo.' 14 Ali kana e vinogradarja dikhline e čhaves, počnisardine te ćeren svato maškar pende: 'Akava si o nasledniko. Ajde te mudaras les thaj o naslestvo avela amaro.' 15 Tradineles avri andar o vinogrado thaj mudardine les. So gndin so ćerela lenca o gospodari e vinogradesko kana ašunela so sas? 16 Avela thaj mudarela godole vinogradaren, a o vinograd dela aver vinogradarende ando najam." A okola save ašunenas e Isuse phendine: "Amen vareso gajda nikad či ćerdamas!" 17 A o Isus lačhe dikhlas pe lende thaj phendas: "A so askal značil okova odlomko savo ramol ando Sveto lil: 'O bar saves čhudine e graditeljurja postanisardas o bar zaglavno?' 18 Te ko god perel pe godova bar phađela pes, a godova bar smrskola okoles pe kaste perel." 19 E sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj e šorvale rašaja kamline odma te astaren les kaj lačhe džangline kaj godoja usporedba odnosilpe pe lende, ali daranas katar o them. 20 Katar askal počnisardine te vrebil les thaj bičhaldine e špijunen save ćerenas pe kaj si iskrene te šaj optužin e Isuse kaj phenda vareso bilačhe thaj te predain les

e rimske upravitelješće. **21** Thaj phučline e Isuse: “Sikavnejal Džanas kaj phenes čačipe thaj sikaves ispravno, thaj či dičhes ko si ko, nego čačes sikaves e Devlesko drom. **22** Phen amende dali trubul te amen e Židovurja das e carošće o porez ili te či das?” **23** A o Isus dikhlas kaj kamen te astaren les ande zamka thaj phendas lenđe: **24** “Sikaven mande e kovanica savjava počinen o porez. Kasko si akava liko thaj o alav pe late?” A von phendine: “E carošći.” **25** “Askal den e carošće so si e carosko, a e Devlešće so si e Devlesko.” **26** Gajda naštik arakhline doš ande okova so o Isus phenda anglo them, nego ačhiline zadivime lešće naukava thaj ačhiline bi alavesko. **27** Askal aviline leste varesave saduceja, save phenen kaj naj uštipe andar e mule. Thaj phučline e Isuse: **28** “Sikavneja, o Mojsije ramosardas amende te mulo varekasko phral saves sas romnji, a nas les čhavra, neka lesko phral lel lešće romnja sar voj bijandas lešće čhavo savo nasledila e imovina okolešći savo mulo thaj te inđarel lesko prezime. **29** Gajda sas efa phral. Prvo phral oženisajlo thaj mulo, a nas les čhavra. **30** Aver phral oženisajlo lešće romnjasa ali vi vo mulo, **31** askal o trito thaj gajda vi sa efa muline, a či mukline čhavra. **32** Po krajo muli vi e romnji. **33** Kašći romnji askal voj avela kana e manuša uštena andar e mule kana sas romnji sa efa phralendi?” **34** O Isus phendas lenđe: “E manuša akale themešće udainape thaj ženinape. (aiōn g165) **35** Ali okolen saven o Del dičhel kaj si dostojne te ušten andar e mule thaj traina ande okova them savo avela, či ženinape niti udainape. (aiōn g165) **36** Von majbut naštik ni merena, kaj avena slične sar e anđelurja. Von si čhave e Devlešće kaj vo bolda len palpale andar e mule. **37** A kaj e mule uštena, godova čak vi o Mojsije potvrdisardas ando odlomko po than kaj phabolas o grmo kaj e

Gospode akhardas e Avraamešće Devleja, e Isakošće Devleja thaj e Jakovešće Devleja dumut nakon so von muline. 38 A o Del naj Del e mulengo nego o Del e džudengo, kaj si savora ande leste džude.” 39 Pe godova phendine lešće varesave sikavne e Mojsiješće zakonestar: “Sikavneja! Lače phendan!” 40 Thaj khonik majbut či usudisajlo te vareso phučel les. 41 Askal o Isus phučla len: “Sostar phenelpe kaj si o Hristo samo potomko e carosko Davidesko? 42 Pa korkoro o David phenel ande knjige psalmurja: ‘Phenel o Gospod mungre Gospodešće: Beš pe mungri počasno desno rig 43 dok či čhav čire dušmajen tale čire pungre.’ 44 Korkoro o David akhardas les pire Gospodeja. Sar askal avilosas samo lesko potomko?” 45 Askal anglo sa o them, o Isus phendas pire učenikonende: 46 “Len tumen sama katar e sikavne e Mojsiješće zakonestar, save volin te phiravenpe ande lundže haljine, volin te e manuša pozdravin len pe javne thana, thaj te bešen pe prve thana ande sinagoge, thaj e počelja pe gozbe. 47 Bi ladžavesko len katar e udovice okova so silen thaj hohamne molinpe dugo e Devlešće. Von avena majstrogo osudime.”

21 O Isus ando Hramo dikhlas e barvalen sar čhon ande riznica love sago daro e Devlešće. 2 A dikhla vi varesošće čore udovica savi čhutas okote samo duj majcikne kovanice. 3 Thaj phendas: “Čačes, phenav tumende akaja čori udovice čhutas majbut savorendar. 4 Kaj savora von dine katar piro viško, a voj katar piro čorpe dijas sa so silat.” 5 Dok varesave učenikurja čerenas svato pale godova sar si o Hramo šukar ukrasime e barenca thaj e ukrasenca save e manuša andine e Devlešće, a o Isus phendas: 6 “Avela e vrjama kana katar akava so dičhen či ačhela ni bar pe bareste. Svako avela harado.” 7

E učeníkurja phučline les: "Sikavneja, a kana godova avela? Thaj sar džanasa kaj godova uskoro avela?" 8 A vo phendas lende: "Len sama te na aven hohade kaj but džene avena ande mungro alav thaj phenena korkoro pale peste kaj si von o Mesija thaj phenena: 'avili e vrjama'. Na džan pale lende! 9 Kana ašunena pale raturja thaj pale pobune, na daran. Kaj sa godova trubul te avel, ali godova još naj odma o krajo." 10 Askal još phendas lende: "O them borilape protiv aver them, thaj e carurja protiv aver carurja. 11 Pe sa e riga e themešće avena e potresurja, bokhalipe thaj nasvalipe. Po nebo avena čudesne znakurja savendar dela e dar pe sa o them. 12 Ali majsigo katar sa akava astarena tumen thaj tradena tumen. Predaina tumen e manušende ande sinagoge te sudin tumende. Indarena tumen angle carurja thaj angle upravitelja zato kaj sledin man. 13 Godova avela tumari prilika te den svedočanstvo. 14 Zato zapamtin na majanglal te gndin so phenena ande tumari obrana! 15 Me dava tumen alava thaj kasavi mudrost savjaće naštik proturečila niti te oduprilpe ni jek tumaro protivniko. 16 A izdaina tumen čak vi tumare dada, deja, phrala, drugarja thaj tumari familija. Varesaven tumendar vi mudarena. 17 Savora mrzana tumen zato kaj sledin man. 18 Ali či perela ni jek bal katar tumaro šoro. 19 Tumare duše spasinape zbog godova, ako či odustanin." 20 O Isus nastavisarda te phenel lende: "A kana dičhena kaj e vojska opkolisardas o Jerusolim, askal džanen kaj avili paše e vrjama kaj avela opustošime. 21 Askal okola save si ande Judeja neka našen ande gore thaj save si ando gav neka inkljen andar leste, a ni o kola save si ando polje neka či boldenpe ando gav. 22 Kaj ande godola đesa avela e Devlešči kazna te pherdol sa so ramol ando Sveto lil. 23 Teško e

khamne manušnjende thaj okolende save den čuči e čhavren ande godola đesa! Kaj avena e bare nevolje pe phuv, thaj e Devlesko gnjevo pe akala manuša. 24 Avena mudarde katar o oštro mačo, thaj avena inđarde ando ropstvo pe sasto them. A o Jerusalem uštavena okola save či džanen palo Del dok či isteknil e vrjama okolendi save či džanen palo Del.” 25 O Isus phenda: “Pojavinape e znakurja po kham thaj po čhonut thaj pe čereja. A e theme pe phuv astarela o očaj zbog e huka thaj e talasurja andar o more. 26 O them merela e daratar thaj katar godova kaj ažučarena so avela pe akava them, kaj vi e nebeske sile avena uzdrumome. 27 Askal dičhena man, e Čhave e Manušesće, sar avav pe nebeske oblakurja e silava thaj e bare slavava. 28 Kana počnila sa godova te avel, ušten thaj vazden tumare šore kaj o Del uskoro oslobodila tumen.” 29 Pale godova o Isus phendas lende e usporedba: “Dičhen e smokva ili bilo savo aver kaš. 30 Kana dičhen kaj mučen e patreja, korkoro već džanen kaj paše si o milaj. 31 Gajda vi tumen kana dičhen sa akala događaja, džanen kaj si paše o carstvo e Devlesko. 32 Čačes, phenav tumende, kaj akava naraštaj sigurno či načhela dok sa akava či avel. 33 O nebo thaj e phuv načhena, ali mungre alava či načhena nikad.” 34 O Isus phenda lende: “Len sama te či zuravol tumaro ilo ando handžvalipe palo habe thaj ando matipe ili ande trajošće brige thaj te či iznenadil tumen godova đes, 35 savo avela sago zamka, pe sa e manuša save train pe sasti phuv. 36 Zato stražarin thaj molin tumen e Devlešće te šaj načhen sa kava so trubul te avel thaj te ačhen sago pobednikurja angle mande, anglo Čhavo e Manušesko.” 37 O Isus svako đes sikavelas ando Hramo, a račasa inkljelas thaj

račarelas pe Maslinsko gora. **38** A sa o them več katar e rano detharin avenas leste ando Hramo te ašunen les.

22 Avili paše e Pasha savi sas prvo đes katar o prazniko e bi kvascošće mangrengo. **2** E šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar rodenas sar te mudaren e Isuse. Ali daranas katar o them. **3** Askal o beng dijas ando Juda andar o gav Iskariot, jek katar e dešuduj e Isusešće apostolurja. **4** Vo đelo thaj dogovorisa jlo e šorvale rašajenca thaj e Hramske stražarenca sar te predail lenđe e Isuses. **5** A von, kana ašundine, raduisajle thaj obečisardine kaj dena les love. **6** O Juda pristanisardas thaj katar askal počnisardas te rodel lači vrjama te izdail e Isuses lenđe, a te na dičhel o them. **7** Kana avilo o prvo đes katar o prazniko e bikvascošće mangrengo, ande savo trubujasas te žrtvuilpe o bakhro palo prazniko e pasha. **8** O Isus bičhalda e Petre thaj e Jovano thaj phendas lenđe: "Hajde džan thaj pripremin amende te has e pasha." **9** A e učenikurja phučline les: "Kaj kames te pripremis lat?" **10** A vo phenda lenđe: "Ake, čim den ando gav malavela tumen o manuš savo inđarel paj ando bokali. Teljaren pale leste ando čher savo vo del **11** thaj roden e domačine ande godova čer thaj phenen lešće: 'O sikavno phučel ande savi soba šaj hal e pashalno večera pire učenikonenca?' **12** Vo sikavela tumenđe e bari soba po sprato. Okote pripremin." **13** E učenikurja đele ando gav thaj arakhline sa sar o Isus phendas lenđe thaj okote pripremisardine e pashalno večera. **14** Kana avili e vrjama pale večera, o Isus lija than pale sinija e apostolenca. **15** Askal phendas lenđe: "Saste ilesa čeznisardem te hava tumenca akaja pashalno večera majsigo nego so aven mungre muke. **16** Kaj phenav tumenđe, či majbut hava e pashalno večera dok či pherdol lači svrha ande

Devlesko carstvo." 17 Lijas o tahtaj e molava, zahvalisardas e Devlešće thaj phendas: "Len thaj razdelin maškar tumende. 18 Kaj, phenav tumenđe: či majbut pijava mol sa dži ke okova đes kana pijava tumenca nevi mol ando carstvo mungre Dadesko." 19 Askal o Isus lija o mangro, zahvalisardas e Devlešće pale leste, phagla les thaj dija pire učenikonenđe thaj phenda: "Akava si mungro telo savo delpe pale tumende. Akava éeren mande po spomen." 20 Gajda lija vo o tahtaj posle e večera thaj phendas: "Akava tahtaj si nevo Savez ande mungro rat, savo čhordol pale tumende." 21 "Ali ake, mungro izdajniko bešel manca pale sinija. 22 Me o Čhavo e Manušesko, moraš te merav sar si odredime, ali jao okolešće savo izdaila man!" 23 A e učenikurja pe godova počnisardine te phučenpe ko maškar lende šaj avilosas godova. 24 Askal e učenikurja počnisardine te prepirinpe maškar pende ko si lendar majbaro. 25 A o Isus phendas lenđe: "E carurja akale themešće gospodarin pe pire thema thaj okola saven si vlast pe thema kamen te o them phenel pale lende kaj si lačhe. 26 Ali tumen na éeren gajda! Naprotiv, okova savo si majbaro maškar tumende, neka avel majcikno, a o vođa sago kova kaj služil. 27 Kaj ko si majbaro? Okova savo bešel pale sinija ili okova savo služil les? Dali naj okova savo si pale sinija? A me ake služiv maškar tumende. 28 Ačhiline mande verne ande mungre kušnje. 29 Zato dav tumen ando naslestvo e carosko čast kaj man dija lat mungro Dad 30 te han thaj te pijen pale mungri sinija ande mungro Carstvo thaj te bešen pe prestolja te sudin e dešuduj plemenurja e Izraelošće." 31 A o Isus phenda: "Simone! Simone! Ake o Sotona rodel katar o Del te probil tumaro paćipe ande mande. Zato rešetila tumen sago o điv kroz o sito. 32 Ali me molisajlem pale tute te čiro paćipe ande mande ačhel. A

kana palem boldeja tu mande, učvrsti círe phralen.” 33 O Petar phendas lešće: “Gospode, spremno sem tusa te džav vi ande tamnica vi ando smрто.” 34 A o Isus phendas lešće: “Phenav tuće Petre, ađes ni o bašno či oglašila pes a tu trin drom hohaveja kaj či pindžares man.” 35 Thaj phendas: “Kana bičhaldem tumen po drom bi lovengo, bi trastako thaj bi sandalengo, dali falilas tumenđe vareso?” A von phendine: “Khanči či falilas amende.” 36 Ali akana phendas lenđe: “Kas si love, neka lel len pesa! Isto gajda vi e trasta! A kas naj mačo, neka bićinel pire gada thaj nek ćinel pešće mačo. 37 Kaj phenav tumenđe, moraš te pherdol pe mande okova so si ramome ando Sveto lil: ‘Ubrojime si maškar e zloćinurja’, kaj sa so e prorokurja ramosardine pale mande pherdolape.” 38 Von phendine lešće: “Gospode, ake akate si amen duj mačurja!” A o Isus phendas lenđe: “Dosta si!” 39 Askal inkljisto okotar thaj po običaj uputisajlo pe maslinsko gora. Pale leste teljardine vi lešće ućenikurja. 40 Kana areslo okote phendas lenđe: “Molin tume te na peren ande kušnja!” 41 Pale godova đelo majdur lendar kozom šaj čhudelpe o bar thaj pelo pe pire kočja thaj molisajlo: 42 “Dade! Ako kames, le mandar akava tahtaj patnje. Ali na te avel mungri nego ćiri volja!” 43 A askal sikadilo lešće o anđeo andar o nebo te ohrabil les. 44 A o Isus sa majzurale molilaspe, ande smrtno muka, a o znojo pe leste postanisardas sago kapljice e ratešće save perenas pe phuv. 45 Uštilo katar e molitva, boldape ke ućenikurja thaj arakhlalen sar soven, iscrpime katar e žalost. 46 Pa phendas lenđe: “Sostar soven? Ušten! Molin tumen te na peren ande kušnje!” 47 Dok o Isus još ćerelas svato, avilo o them thaj angle lende o Juda jek katar e dešuduj ućenikurja. Vo avilo paše ko Isus thaj kamla te čumidel les. 48 A o Isus phendas lešće: “Juda,

zar e poljupceja kames te izdais man, e Manušešće Čhave?" 49
A kana e ostale učenikurja dikhline so si, phučline: "Gospode,
te napadnis len e mačesa?" 50 A jek lendar zamahnisardas e
mačosa pe šorvale rašajesko sluga thaj čhindas lesko desno
kan. 51 A o Isus phendas: "Mučen len te ćeren godova! Na
oduprin tumen majbut!" Askal čhutas o vas pe lesko kan thaj
sastarda les. 52 Askal o Isus phenda e manušeđe save aviline
te astaren les, e šorvale rašajende, e hramske stražarende
thaj e židovske starešinende: "Sago po pobunjeniko aviline pe
mande e mačonenca thaj e rovljenca! 53 Sostar či astardine
man ando Hramo? Svako đes semas okote tumenca. Ali akava
si tumaro časo thaj vladil e tama." 54 Astardine e Isuse thaj
indardine les ando čher e šorvale rašajesko. A o Petar dadural
džalas pale lete. 55 A e stražarja maškare ande avlija astardine
jag thaj bešline okolo late. A o Petar bešlo maškar lende. 56
Varesavi sluškinja dikhla les kaj bešel paše jag, oštro dikhla pe
leste thaj phendas: "Vi akava sas e lesa!" 57 A o Petar hohadas:
"Manušnije pa me či pindžarav les." 58 Nedugo pale godova još
vareko lija les sama thaj phendas: "Vi tu san jek lendar!" A o
Petar phendas: "Naj sem, manušeja!" 59 Kana nakhlo varekaj
katar jek sato, vareko aver odlučno phenda: "Vi akava sas čačes
lesa! Pa Galilejco si!" 60 A o Petar phendas: "Manušeja, či
džanav so phenes!" Isto časo dok još motholas, ogklasisajlo o
bašno. 61 Askal o Gospod boldape thaj dikhlas po Petar, a o
Petar dijape gođi ke alava e Gosodešće, save phendas lešće:
"Phenav tuće još akaja rjat majsigo nego so o bašno ašundol,
trin drom hohaveja kaj či pindžares man." 62 O Petar inklijisto
andar e avlija thaj zurales rujas. 63 A e čuvarja počnisardine te
maren e Isuse thaj te maren muj lestar 64 Učhardine lešće jakha

thaj phenenas lešće: "Prorokuisar ko dijatu dab!" **65** Thaj but aver podrugljive alava phenenas lešće. **66** A kana svanosardas o des, čidape o starešinstvo e themesko, e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješće zakonestar thaj andine e Isuse anglo baro židovsko veće. **67** Von phendine lešće: "Ako san tu o Hristo, phen amende godova!" A o Isus phendas lenđe: "Ako phenav tumende, či pačana mande. **68** Ako phučav tumen dali sem me o Hristo, či odgovorina mande. **69** Ali katar akana me, o Čhavo e Manušesko, bešava po počasno than pašo svemogučo Del." **70** Pe godova savora phendine: "Tu dakle tvrdis kaj san o Čhavo e Devlesko!" Vo phendas lenđe: "Tumen korkoro pravo phenen! Me sem!" **71** Pe godova von phendine: "Či trubul amen majbut dokaz. Korkoro ašundam andar lesko muj!"

23 Askal sa e manuša save sas ando židovsko baro veće uštiline thaj indardine e Isuses ko Pilato savo sas rimsko upravitelj **2** thaj optužisardine les: "Astartam les sar zavodil e theme thaj phenel lenđe te na počinen o porez e carošće, a pale peste phenel kaj si vo o Hristo, amaro caro." **3** O Pilato phučla les: "Dali san tu o caro e Židovengo?" A o Isus phendas lešće: "Gajda si sago kaj tu phenes!" **4** Askal o Pilato phendas e šorvale rašajende thaj e themešće: "Nisošći doš či arakhav pe akava manuš!" **5** Ali von počnisardine još majbut te navalin: "Bunil e theme pire naukava ande sasti phuv e židovendi. Počnisarda ande regija e galilejači thaj avilo sa dži akaring ando Jerusalem!" **6** Kana godova ašundas o Pilato, phučla len, dali si godova manuš galilejco. **7** Kana potvrdisardine godova, o Pilato bičhaldas e Isuse ko Irod, savo vladilas ande galilejači regija. A o Irod baš askal arakhadilo ando Jerusalem. **8** A kana o Irod dikhla e Isuse, zurale raduisajlo kaj dumut već lija te

dičhel les zbog okova kaj ašundas pale leste thaj nadisajlo kaj lestar dičhela varesosko čudo. 9 Thaj but phučlas e Isuse, ali vo khanči či phendas leščće. 10 A e šorvale rašaja thaj e sikavne e Mojsiješčće zakonestar ačhenas thaj žestoko prnas les. 11 O Irod zajedno pire vojniconenca marda muj lestar. Dijas pe leste e carske haljine thaj bičhalda le palpale ko Pilato. 12 Godova đes o Irod thaj o Pilato pomirisajle kaj sas majsigo dušmaja. 13 O Pilato akhardas e šorvale rašajen, e vođen thaj e themes 14 thaj phendas lenđe: “Andine mande akale manušes e optužbava kaj vo vazdel e themes pe buna. Me ake phučav les angle tumende thaj či arakhlem ni jek doš pe leste pale savi prn les. 15 A či arakhla e doš pe leste, ni o Irod thaj zato bičhalda les palpale amende. Ake, vo či čerda khanči sova zaslužisardas smrto. 16 Zato dava naredba te bičuin les thaj askal mukava les.” 17 [A svako brš kana sas o prazniko Pasha, mučenas lenđe po ječhe phangles] 18 A sa o them ande jek glaso čhutas muj alavenca: “Mudar les a muk amende e Varava!” 19 (O Varava sas ande tamnica kaj mudardas, thaj kaj vazdas e buna ando Jerusalem.) 20 O Pilato probisarda te odgovoril len kaj kamelas te mućel e Isuses. 21 Ali o them čholas muj: “Razapnisar les! Razapnisar les!” 22 Phučla len o Pilato trin drom: “Ali savo zločino vo čerdas? Me khanči či arakhav pe leste sova zaslužisardas smrto. Zato dava te bičuin les thaj mukava les.” 23 A o them čholas muj thaj navalinas te razapnin e Isuse. Thaj čhonas muj sa majzurale thaj majzurale. 24 O Pilato presudisarda te udovoljil lenđe. 25 Thaj muklas o kole savo sas čhudino ando phanglipe zbog e pobuna thaj zbog o mudaripe, a e Isuse dijas ande vojniconende vas te čeren lesa okova so o them kamlas. 26 Dok indarenas e Isuse, astardine varesave Simone andar o gav e

Kirinija, savo boldelaspe andar o polje thaj čhutine pe leste o trušul te indarel palo o Isus. 27 Palo Isus džalas o but them thaj e manušnja save rovenas thaj kukinas pale leste. 28 O Isus boldape lende thaj phendas lende: "Manušnjalen andar o Jerusalem, na roven pe mande, nego roven pe tumende thaj pe tumare čhavra. 29 Kaj ake aven e đesa kana phenelape: 'Blago e nerotkinjenje, blago e điješće savo či bijanda thaj blago e čučende save či pravardine.' 30 Askal e manuša Molina e gore te peren pe lende thaj e bregonen te učharen len. 31 Kaj ako gajda čerelpe e zelene kaštenca, so tek avela e šuće kaštenca?" 32 E Isuseja po mudaripe indarenas vi aver duj zločinconen. 33 Kana aviline po than savo akhardolas Lubanja, okote razapnisardine e Isuse, a paše leste vi godole zločinconen, ječe pe lešći desno rig, a avre pe lešći levo rig. 34 A o Isus phenelas: "Jartosar lende, Dade Devla, kaj či džanen so čeren!" Pale godova e vojnukurja čhudine e kocka thaj gajda podelisardine maškar peste lešće drze. 35 O them ačhelas okote thaj dičhelas, a e verske vođe marenas lestar muj e alavenca: "Averen spasisardas, neka akana spasisarel korkoro pes ako si vo čačes o Hristo e Devlesko izabraniko!" 36 Vi e vojnukurja marenas muj lestar, avenas paše leste thaj nudinas les e mol savi sas hamime e šuteja 37 thaj phenenas: "Ako san tu o caro e židovengo, spasi korkoro tut!" 38 A opral lesko šoro čhutine vi natpis pe savo ramolas: "Akava si o caro e židovengo." 39 Jek katar o razapnime zločinco vredolas e Isuse thaj phenelas: "Najsan li tu o Hristo? Pa spasi tut thaj vi amen!" 40 Askal aver phendas: "Zar či daras e Devlestar? Trpis isto kazna sago vi vo? 41 Ali pravedno si te amen trpis kaj primisardam so zaslužisardam amare trajosa, a akava manuš khanči bilače či čerdas." 42

Askal phendas: "Isuse, kana počnija te vladis sago caro, detut godi pe mande thaj av mande milostivo." 43 A o Isus phendas lešće: "Čačes phenav tuće: ađes aveja manca ando rajo!" 44 Kana več avilo o mismeri, pe sasti phuv nastanisarda o tunjariko thaj sas džike o trito sato mismere, 45 kaj o kham pomračisajlo, a e firanglje ando Hramo pharadile pe opaš. 46 A o Isus još jekhvar čhtas muj andar sasto glaso: "Dade Devla, ande čire vas predaiv mungro duho!" Godova phendas, thaj izdahnisarda. 47 Kana o rimsko stotniko dikhlas so dogodisajlo, ačhilo te slavil e Devle thaj phenda: "Akava manuš sas čačes pravedniko!" 48 Nakon godova sa o them savo čidape te dičhel godova prizor dikhline so sas, boldenaspe čhere thaj marenaspe katar e tuga ando kolin. 49 Majdur ačhenas sa okola kaj pindžarenas e Isuse thaj e manušnja save džanas pale leste andar e Galileja thaj promatrinas. 50 Sas varesavo manuš savo akhardolas Josif. Vo sas versko večniko. Thaj sas lačo thaj pravedno manuš 51 andar e Arimateja, gav savo si ande Judeja. Vo či složisajlo e odlukava thaj e postupkosa so čerdine e Isusešće, nego ažučarelas te avel e Devlesko carstvo. 52 Vo đelo ko Pilato thaj rodas lestar e Isusesko telo. 53 Pale godova fuljardine les katar o trušul, pačardine les ando pohtan thaj čhutine les ando isklesime limori ande savo još khonik nas čhutino. 54 Godova sas đes kana o them pripremilaspe palo savato, savo uskoro započnila. 55 A godova sa pratinas e manušnja save aviline e Isuseja andar e Galileja. Thaj dičhenas sar čhonas e Isusesko telo ando limori. 56 Pale godova boldinepe čhere te pripremin e miomirisurja thaj o pomast savo koristilaspe palo prahope. A kana godova završisardine, več sas o savato pa sasto đes naštik khanči čerdine kaj poštuinas e odredba andar o zakon.

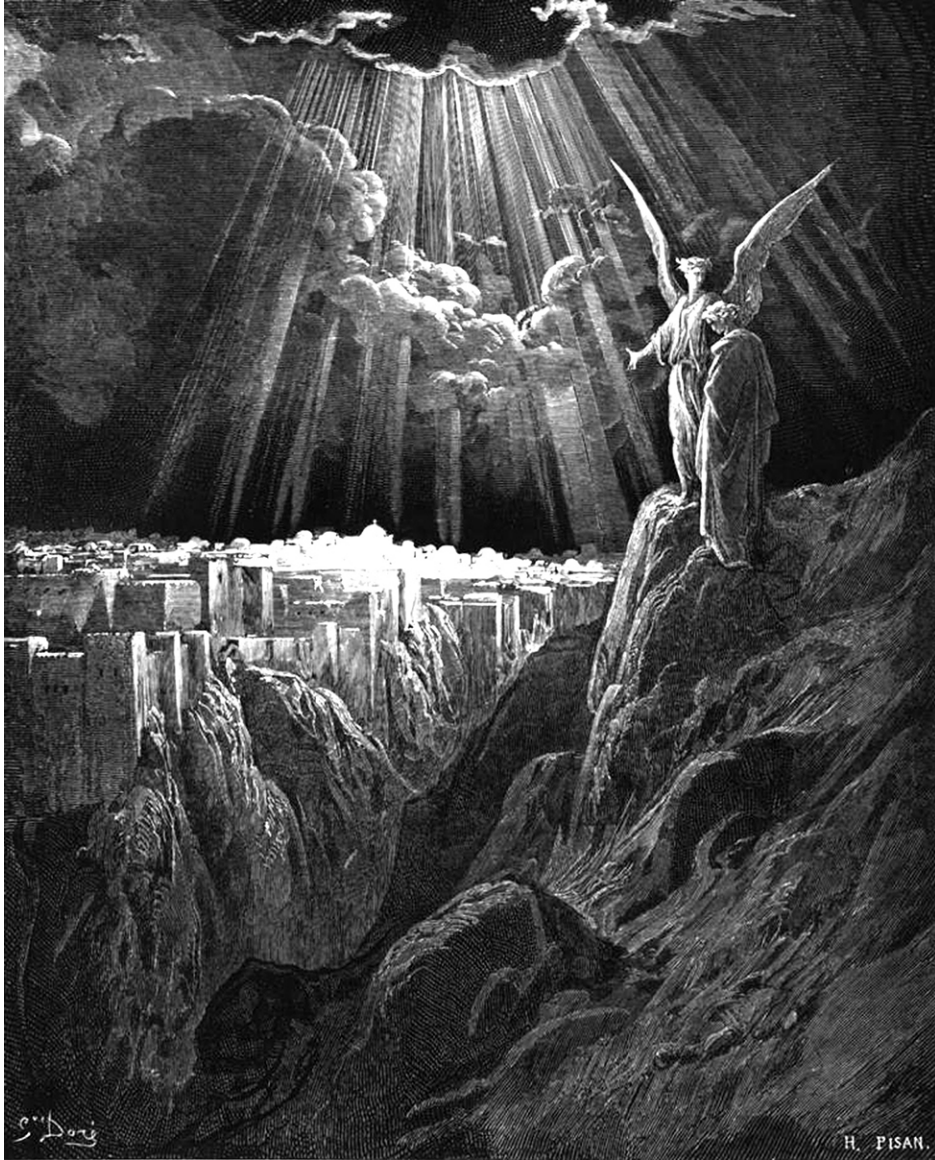
24 Prvo đes ando kurko, detharinako rano, e manušnja aviline po limori e miomirisenca save von korkoro ćerdine. **2** A kana aresline džiko limori arakhlina o bar spidino katar o limori. **3** Dine andre, ali či arakhlina o telo e Gospode Isusesko. **4** Thaj dok ačhenas gajda zbunime, angle lende pojavisajle duj manuša ande blistavo parne haljine. **5** E manušnja darajle thaj poklonisajle e mujesa džike phuv, a e duj manuša phendine lende: “Sostar roden e džude maškar e mule? **6** Naj akate, nego uštilo andar e mule! Den tumen gođi sar phendas tumende dok još sas ande Galileja: **7** ‘Me o Čhavo e Manušesko moraš te avava dino ande vas e bezehalende thaj razapnina man, ali me o trito đes uštava andar e mule.’” **8** Askal e manušnja dinepe gođi kaj o Isus phendas godova. **9** Thaj boldinepe katar o limori thaj sa godova javisardine e dešujek apostolende thaj savorende averende. **10** A godola manušnja sas e Marija andar e Magdala, e Jovana, e Marija dej e Jakovešći, thaj još varesošće manušnja. Von sa godova so sas phendine e apostolende. **11** A e apostolende sa gadava činisajlo sago kaj umislisardine, thaj či paćaine e manušnjende. **12** A o Petar ipak, uštilo thaj prastaja karingal o limori. Kana areslo, provirisarda andre thaj dikhla andre o pohtan katar o lano sar pašljol ando limori. Pale godova bolda pes ćhere ando čudo savo dogodisajlo. **13** Godova đes e Isusešće duj sledbenikurja putuinas ando gav savo akhardolas Emaus, savo sas majdur katar o Jerusalem dešujek kilometrja. **14** Dromesa ćerenas svato maškar pende pale sa so sas. **15** Thaj dok gajda ćerenas svato thaj raspravinas, avilo dži lende o Isus thaj džalas lenca. **16** Ali nas dino lende jakhende te pindžaren les. **17** O Isus phučlalen: “So godova raspravin dromesa?” Von ačhiline phađe katar e tuga. **18** Jek lendar, savo

akhardolas Kleopa, phendas lešće: “Zar san tu jedino stranco ando Jerusalem savo či džanel so sas ando Jerusalem akala đesa?” **19** A o Isus phučla: “So sas godova?” A von phendine lešće: “Pa okova so dogodisajlo e Isuseja andar o Nazaret. Vo sas proroko, silno pe dela thaj ande alava anglo Del thaj angle sa o them: **20** Ali amare šorvale rašaja thaj e vladarja predaisardine les te avel osudime po smrto thaj te razapnin les. **21** A amen nadisajlam kaj si vo okova savo izbavila o Izrael osim godova, akava si već trito đes sar gadava dogodisajlo. **22** A još vi varesave manušnja, save sas maškar mende, zbunisardine men: čim svanosardas đele po limori, **23** ali okote či arakhline lesko telo pa aviline thaj phendine amende kaj sikadile lenđe e anđelurja thaj phendine lenđe kaj si o Isus džudo. **24** Varesave amarendar prastaine po limori thaj arakhline sa sar e manušnja phendine, ali les či dikhline.” **25** A o Isus pe godova phendas lenđe: “O sar sen nerazumne, nisar te paćan ande kova so phendine e prorokurja! **26** Dali či von prorokuisardine kaj o Hristo sa godova moraš te pretrpila majsigo nego so o Del proslavila les?” **27** Askal o Isus započnisardas te objasnil lenđe sa so sas ramome ando Sveto lil, katar o Mojsije džike e prorokurja. **28** Pe godova avile paše dži ko gav ande savo džanas, a lenđe pričinisajo sago kaj o Isus kamelas te nastavil majdur o drom. **29** Ali von nagovorinas les: “Ač amenca! Kaj već peli e rjat, a o đes načhel!” Vo ačhilo thaj dijas lenca ando čher. **30** Kana o Isus lijas te hal lenca, lijas o mangro, blagoslovisarda les, phagla les thaj dija len. **31** Pe godova putajle lenđe jakha thaj pindžardine les, ali vo nestanisardas angle lenđe jakha. **32** Askal von phendine jek avrešće: “Či li phabolas amaro ilo ande amende dromesa dok ćerelas amende svato, thaj dok tumačilas

amende o Sveto lil?" 33 Odma spremisajle thaj boldinepe ando Jerusalem. Okote arakhline e dešujek apostolen thaj vi averen e Isusešće sledbenikonen, 34 save phendine lenđe: "O Gospod čačes uštilo andar e mule thaj sikadilo e Simonešće!" 35 Askal von phendine sar maladine e Gospode po drom palo Emaus thaj sar pindžardine les kana phaglas o mangro. 36 Dok von ćerenas svato pale godova, o Isus katar jekhvar ačhilo maškar lende thaj phendas lenđe: "Miro tumende!" 37 Von, zbunime thaj darade, gndisardine kaj dičhen e duho. 38 A o Isus phendas lenđe: "Sostar darajle? Sostar kasavi sumnja dija ande tumare ile?" 39 Dičhen mungre vas thaj mungre pungre! Me sem gadava! Pipnin man thaj dičhena! E duho naj kokala ni mas sago kaj dičhen kaj man si!" 40 Kana godova phendas lenđe, sikada lenđe e ožiljurja pe pire vas thaj pire pungre. 41 Katar o čuđenje thaj katar e bah naštik paćaine. A vo phučla len: "Si tumen vareso hamasko?" 42 Von dine les kotor peko mačho. 43 Vo lija les thaj halas anglalende. 44 Askal phendas: "Pale akava phenavas tumende dok još semas tumenca: Trubul te pherelpe sa so si ande Mojsijesko zakono, ande proročke lila thaj ande psalmurja ramome pale mande." 45 Askal putardas lenđi gođi te haćaren o Sveto lil. 46 Thaj phendas lenđe: "Ramome si ande Svete lila: O Hristo trpila thaj merela, a o trito đes uštela andar e mule. 47 Ande lesko alav propovedilape sa e manušenje kaj trubun te pokainpe gajda te o Del jartol lenđe e bezeha. A počnila katar o Jerusalem. 48 Tumen sen svedokurja pale godova. 49 A me bičhalava tumende e Sveto Duho, baš sago kaj mungro Dad obećisardas. Zato ačhen ando gav dok či len pe tumende e sila opral." 50 Pale godova o Isus inđarda len paše džiko gav Vitaniya. Okote vazdas pire vas thaj blagoslovisarda

len. **51** Gajda sar blagoslovisarda len, durilo lendar thaj sas lino ando nebo. **52** Von peline pe kočã angle leste thaj askal bare bahtasa boldinepe ando Jerusalim. **53** Thaj svako đes ando Hramo slavinas e Devle.

The New Jerusalem

"I saw the holy city, New Jerusalem, coming down out of heaven from God, prepared like a bride adorned for her husband. I heard a loud voice out of heaven saying, 'Behold, God's dwelling is with people, and he will dwell with them, and they will be his people, and God himself will be with them as their God.'"

Revelation 21:2-3

Reader's Guide

Chergash Romani at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Chergash Romani at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

ai̅dios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

ai̅on g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the ai̅ons, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

ai̅onios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

ele̅esē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Romani-Vlax---Chergash-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

aidios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

eleēsē

Romans 11:32

Geenna

Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43

Mark 9:45
Mark 9:47
Luka 12:5
James 3:6

Hadēs

Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14

Limnē Pyr

Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8

Sheol

Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48

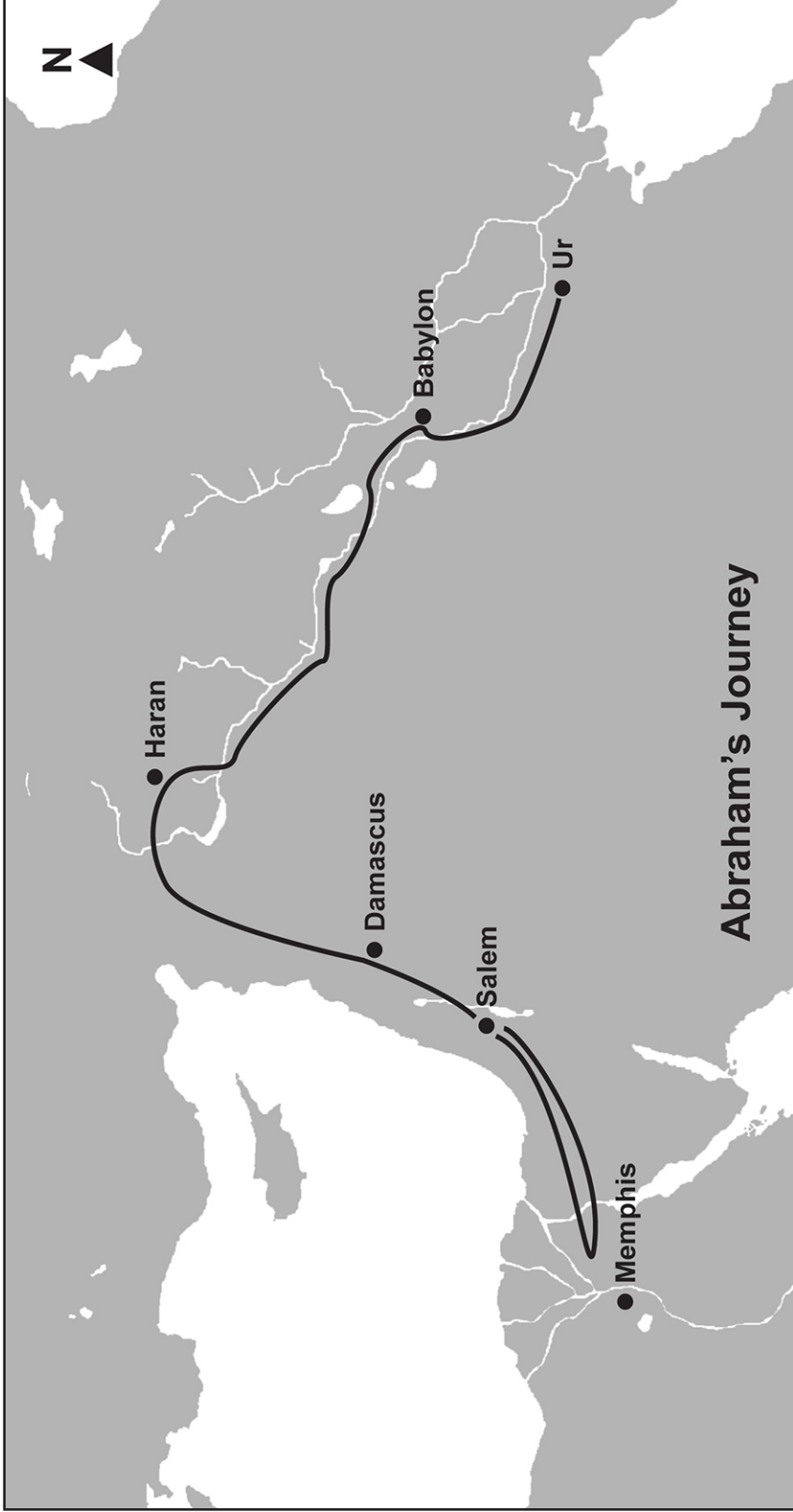
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 7:11
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5

Tartaroō

2 Peter 2:4

Questioned

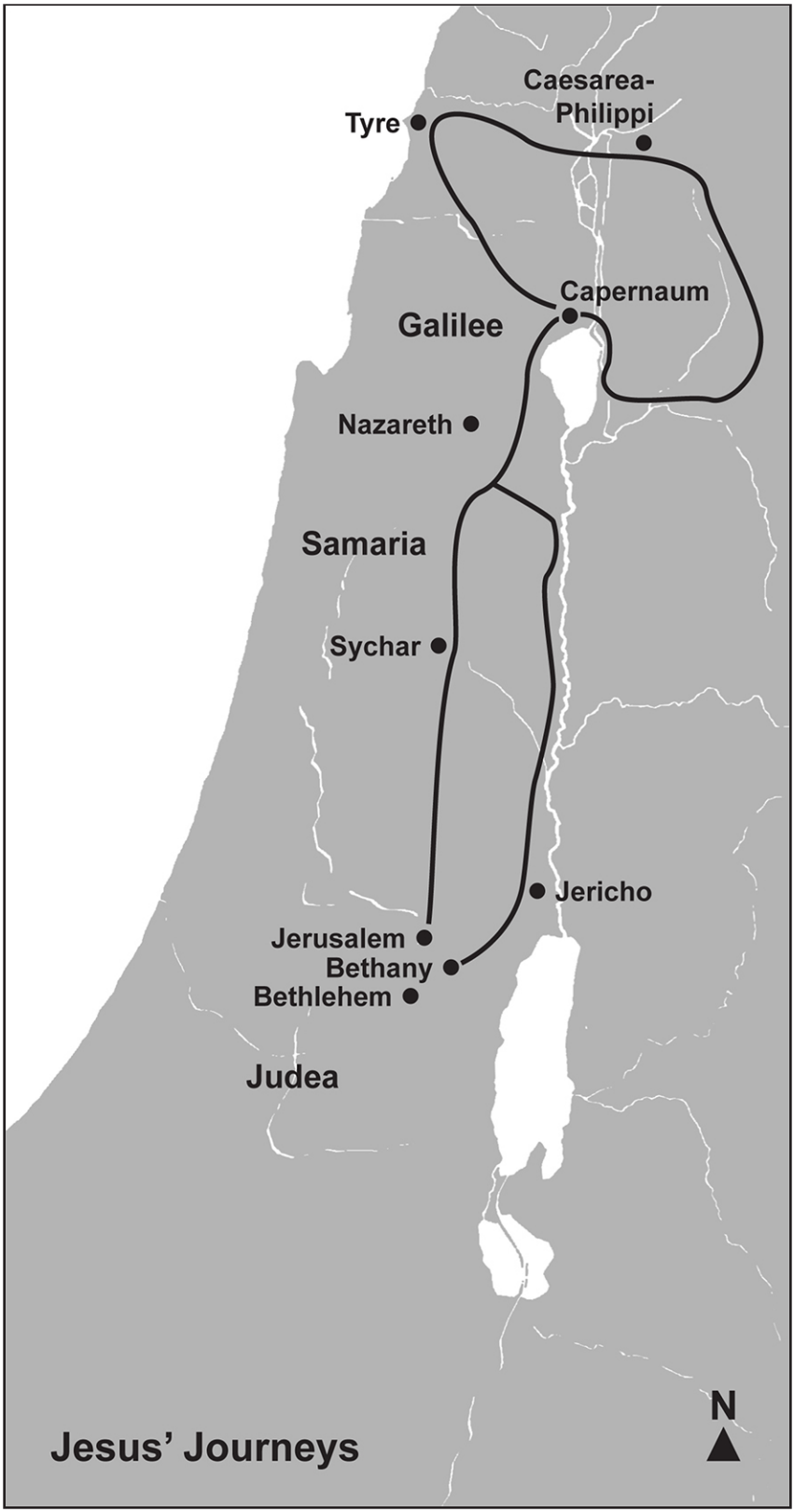
None yet noted

"By faith, Abraham, when he was called, obeyed to go out to the place which he was to receive for an inheritance. He went out, not knowing where he went"
Hebrews 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near, for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Jesus' Journeys

"For the Son of Man also came not to be served, but to serve, and to give his life as a ransom for many"
Mark 10:45

"Paul, a servant of Jesus Christ, called to be an apostle, set apart for the Good News of God"
 Romans 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

Christ returns for his people	1956
Jim Elliot martyrdom in Ecuador	1830
John Williams reaches Polynesia	1731
Zinzendorf leads Moravian mission	1614
Japanese kill 40,000 Christians	1572
Jesuits reach Mexico	1517
Martin Luther leads Reformation	1455
Gutenberg prints first Bible	1323
Franciscans reach Sumatra	1276
Ramon Llull trains missionaries	1100
Crusades tarnish the church	1054
The Great Schism	997
Adalbert martyrdom in Prussia	864
Bulgarian Prince Boris converts	716
Boniface reaches Germany	635
Alopen reaches China	569
Longinus reaches Alodia / Sudan	432
Saint Patrick reaches Ireland	397
Carthage ratifies Bible Canon	341
Ulfilas reaches Goth / Romania	325
Niceae proclaims God is Trinity	250
Denis reaches Paris, France	197
Tertullian writes Christian literature	70
Titus destroys the Jewish Temple	61
Paul imprisoned in Rome, Italy	52
Thomas reaches Malabar, India	39
Peter reaches Gentile Cornelius	33
Holy Spirit empowers the Church	33

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▲	Genesis 1:26 - 2:3						Mankind is created in God's image, male and female He created us							
How are we sinful? ▲	Romans 5:12-19						Sin entered the world through Adam and then death through sin							
When are we? ▼														
Who are we? ▲	Innocence			Fallen			Glory							
	Eternity Past		Creation 4004 B.C.		Fall to sin No Law		Moses' Law 1500 B.C.		Christ 33 A.D.		Church Age Kingdom Age			
	John 10:30		Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden		1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light		John 1:14 Incarnate		Luke 23:43 Paradise		Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City			
	God's perfect fellowship				Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers							
	Holy Spirit				Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth		Luke 16:22 Blessed in Paradise							
	Living		Genesis 1:1 No Creation No people		Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment		Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command		2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus		Revelation 20:13 Thalaasa			
	Deceased believing				Deceased unbelieving		Holy		Imprisoned		Fugitive		Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels	
	Deceased unbelieving		Holy		Angels		First Beast		False Prophet		Satan			
	Why are we? ▲		Romans 11:25-36, Ephesian 2:7						For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all					

Destiny

Chergash Romani at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you*," John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

World Nations

"Go and make disciples of all nations, baptizing them in the name of the Father and of the Son and of the Holy Spirit"
Matthew 28:19